Федерація спортивного туризму України
Турклуб НТУУ «КПІ» «Глобус»
(повна назва організації, що проводить похід)

Звіт

про гірський туристський
(вид туризму)
спортивний похід 3 категорії складності
Сванетією
(географічний район)
Що був здійснений з 5,08 по 23,08 2018 р.

Маршрутна книжка № 16/18

Керівник групи Пришляк Віктор Анатолійович
(Прізвище І. П.)

Адреса керівника: Київ, buldozer181286@gmail.com

Маршрутно-кваліфікаційна комісія туристського клубу НТУУ «КПІ» Глобус розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід III (третьої) категорії складності.

Звіт використовувати в бібліотеці т.к. «Глобус» на сайті http://tkg.org.ua/

Штамп МКК

Київ 2021

Зміст

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід
   1.1. Параметри походу
   1.2. Характеристика районів проведення походу
   1.3. Докладна нитка маршруту
   1.4. Дані про досвід учасників
2. Організація туристського спортивного походу
   2.1. Загальна ідея походу
   2.2. Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця маршруту
   2.3. Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти
   2.4. Зміни маршруту та їх причини
   2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту
   3.1. Графік руху
   3.2. Висотний профіль маршруту
   3.3. Технічний опис проходження маршруту
   3.4. Технічні перешкоди
   3.5. Розрахунок категорії складності походу
   3.6. Картографічний матеріал
4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту
5. Додатки
   5.1. Перелік особистого та групового спорядження, склад аптечки та ремнабору
   5.2. Оцінка придатності інвентаря, рекомендації щодо спорядження та інвентаря
   5.3. Перелік продуктів, раціон харчування та їх вага
   5.4. Загальна вага продуктів та спорядження на групу та в середньому на людину (чол., жін)
   5.5. Кошторис витрат на похід
   5.6. Розклад руху транспорту, час роботи відділень зв'язку та ін.
   5.7. Список літератури, туристських звітів та інших джерел інформації
   5.8. Характеристики особливостей матеріального забезпечення

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід.

1.1. Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
гірський	третя	137,4	15	14	5,08-23,08,2018

1.2. Характеристика районів проведення походу

Верхня Сванетія є однією з історичних, етнічних та адміністративних земель Грузії, населена особливою етнічною групою грузин – сванами. У контексті основних гірських систем регіону Верхня Сванетія займає південні схили Кавказького хребта – північний кордон регіону проходить саме по лінії Головного Кавказького хребта і межує на півночі із Кабардино-Балкарією, РФ. З півдня відокремлена Сванетським хребтом від Нижньої Сванетії.

Практично єдиним транспортним сполученням Верхньої Сванетії з рештою Грузії є дорога в глибокій долині ріки Інгурі, що історично спричинило значну ізоляцію регіону від подій та впливу з рівнини. Зараз існує також авіасполучення – до Местії літають регулярні рейси з Тбілісі.

Найбільшим населеним пунктом та центром Верхньої Сванетії є селище Местіа, основні установи та інфраструктура знаходяться саме тут.

1.3. Докладна нитка маршруту

сел.- Челири - р. Нинь - **пер. Бак (1Б)** - ур. Квиш - ур. Ирфлаш - сел. Мазери - р. Гуличвала - р. Хелра - **пер. Гульба 1 (1Б)** - л. Чаллаат - р. Чалаат - р. Матиачала - л. Лекзир – **пер. Башиль (2А)** - л. Твибер - **пер. МАДИ (2А)** - л. Кітлод - **пер. Комарова (2А)** - л. Цанер - **пер. Новачків нижній (1Б)** - л Нагеб - **пер. Роквела Кента (1Б)** - р. Твібі - сел. Жабеш

1.4. Дані про досвід учасників

#	П.І.П	Рік народження	Туристський досвід	Обов'язки в поході	Фото
1	Пришляк Віктор Анатолійович	18.12.1986	4ГУ – Тянь-Шань 2ГК- Кавказ	керівник	
2	Старикевич Максим Сергійович	17,09,1988	2ГУ- Кавказ	ремонтник	
3	Матюшенко Людмила Миколаївна	01.05.1987	2ГУ — Кавказ	Помічник медика	
4	Васечко Олексій Олексійович	13.11.1987	2ГУ — Кавказ 1ГК - Карпати	Завснар	
5	Котліна Анна Олександрівна	10.02.1997	2 ГУ – Карпати	Літописець	
6	Гуляева Оксана Олександрівна	13,07,1994	2ГУ — Кавказ	медик	
7	Сакович Микола Сергійович	20.12.1987	3ПУ — Кавказ (2 2А)	Логист, звьязок, фотограф	
8	Шевченко Антін Валерійович	29.12.1982	2ГУ — Кавказ	Завхав	

2. Організація туристського спортивного походу

2.1 Загальна ідея походу

Ідея про гірський похід третьої категорії виникла після минулого походу 2 к. с. у Приказбеччі, в тому поході було мало льоду та снігу, тому щоб отримати досвід робот з таким рельєфом, вирішили піти у Сванетію.

У Сванетії є багато гарних технічних сніжно-льдових перешкод, та неповторна аутентична культура. Оскільки Грузія – дуже цікава з культурної точки зору країна, то загальною ідеєю стало: в короткі терміни пройти напружений спортивний похід, для максимального охоплення району, відвідати одну з високих і панорамних вершин, які доступні нам в поході, познайомитися з грузинською культурою.

2.2 Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця походу.

Так як Верхня Сванетія з одного боку замкнута Головним Кавказьким хребтом, а з іншого – Сванетським хребтом, то заїхати в неї автомобільним транспортом можливо тільки по д. р. Інґурі від Зуґдіді. Ця дорога постійно ремонтується та вдосконалюється і знаходиться в хорошому стані.

Для побудови лінійного, оглядового походу, який охоплює майже всю Верхню Сванетію, є дві крайні точки початку або кінця походу, на заході це с. Накра в д. р. Накри, на сході це с. Ушґулі, яке розташоване майже на початку р. Інґурі. Село Накра знаходиться в 5 км від основної траси, і до неї веде хороша та бита гірська автодорога. С. Ушґулі знаходиться в 30 км від місця закінчення основної дороги в Местії, і до нього йде доволі непогана гірська автодорога.

Ще один вдалий варіант старту лінійного походу для тих, хто хоче відвідати головну вершину Сванетського хребта – Лайлу (4001 м. н. р. м.) – це від Кутаїсі доїхати до с. Лентехі, і вже звідти через Сванетський хребет спуститися в Местію. Але ми відкинули цей варіант через бажання виходити на акліматизацію з організацією закидки та легкими рюкзаками. Звичайно, можна організувати закидку в Местії і стартувати в Лентехі, але це значно важче і дорожче.

Вирішили починати маршрут від села Челири, що знаходиться практично на трассі, від селища робимо акліматизаційне кільце через простий перевал, та приходимо у мелище Мазері, забираємо заброску та вирушаємо на основну частину маршруту на схід у вздовж Центрального Кавказького хребта до гори Тетнульті, біля якої починаємо остаточний спуск у село Жабещі що біля Местії

2.3 Аварійні виходи з маршруту та його запасні варіанти

Заявлена нитка маршруту:
сел.- Челири - р. Нинь - **пер. Бак (1Б)** - ур. Квиш - ур. Ирфлаш - сел. Мазери - р. Гуличвала - р. Хелра - **пер. Гульба 1 (1Б)** - л. Чаллаат - р. Чалаат - р. Матиачала - л. Лекзир – **пер. Башиль (2А)** - л. Твибер - **пер. МАДИ (2А)** - л. Кітлод - **пер. Комарова (2А)** - л. Цанер - **пер. Новачків нижній (1Б)** - л Нагеб - **пер. Роквела Кента (1Б)** - р. Твібі - сел. Жабеш

Запасні варіанти:
р. Нинь - пер. Бак н/к – пос. Мазері
л. Цанер – л. Нагеб
л Нагеб - пер. Нагеб (2А) - р. Твібі

Аварійні виходи з маршруту:

р. Местиачала – пос. Местия
л. Твибер – ур. Ворота Грузіі – р. Твібер – Жабеши
л. Цанер – р. Цанер – Жабеши

2.4 Зміни маршруту та їх причини

Без змін.

2.5 Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Похід пройдено усіма учасниками, в повному обсязі.

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

Дата День походу	№ ділянки	Назва ділянки	Час проходження	Відстань та перепад висот	Метеоумови	Опис ділянки	Примітки
06.08 1	1.1	Підйом, пер. Бак (1Б)	14:30 -15:30 15:40 -16:30 16:50 -17:50 18:00 -19:00	1600-2400м H=+800м	Хмарно	Підйом по грунтовій дорозі вверх із села Искари.	
		Всього	3 год 50 хв	9 км			
07.08 2	1.1 1.2	Підйом, пер. Бак (1Б) Спуск, пер. Бак (1Б)	8:10-8:37 9:30-9:55 10:05-10:40 10:55-11:25 11:40-12:30 12:40-13:25 14:45-15:30 15:45-16:40 16:45-17:05 17:30-17:53 17:53-18:30	2400-3140-3100м H= +640м 3140-3100м H= -40м	Мінлива хмарність. Вітер, хмарно	Траверс трав'яного схилу. Підйом по середньому осипу. Крутизна схилу 25-35°. Траверс лівого орографічного борта струмка. Продовжуємо траверсувати і після переходу 2 річок піднімаємось вверх по трав'яному схилу, потім - по осипному. Передперевальний підйом осипним схилом до 35°. Спуск у кішках та з льдорубами відкритим льодовиком повз льодовикове озеро по середньоосипному схилу. Ночівля біля озера.	
		Всього	6 год 32 хв	8 км			
08.08 3	1.2	Спуск, пер. Бак (1Б)	11:10-12:00 12:10-13:05 13:20-14:00 14:05-14 15:30-16:20	3100-2250м H= - 850м	Хмарно з проясненнями	Спуск по кам'янистому схилу, відкритому льодовику і знову по схилу з середнім осипом. Спуск по кам'янистому схилу 20-30°, що поріс травою по лівому орографічному борту річки. Брід двох рік. Перехід по долині р. Квіш. Ночівля біля розливів р. Квіш на правому березі, до злиття з р. Долра.	
		Всього	3 год 40 хв	5 км			
09.08 4	1.2	Спуск, пер. Бак (1Б)	8:10-10:20 10:30-11:40 12:07-12:55 13:10-14:00 15:50-16:55 17:10-18:40	2250-1550м H= - 700м	Дощ і туман Хмарно.	Переправа через річку Квіш. Траверс валунних конгломератних та трав'яних схилів з льодорубами. Переправа р. Долра (сніжний міст) Спуск по стежці по лівому берегу р. Долра Перехід через міст на праву сторону в поселення	

						Мазері, грунтова дорога. Ночівля в поселенні Мазері	
		Всього	6 год 33 хв	12 км			
10.08 5	2.1	Підйом, перевал Гульба 1	12:55-13:50 14:20-14:50 15:00-15:25 15:45-16:35 16:55-17:45 18:00-18:35	1550-2900 Н = +1350м	Дощь весь ранок Туман, дощ, сонячно	Чекаємо погоди в Мазері Підйом по грунтовій дорозі до поселення Гуль Йдемо по маркованій доріжці. Підйом по трав'яному схилу, стежкою. Ночівля на лівому березі притоки р. Гулічала.	
		Всього	4 год 5 хв	9 км			
11.08 6	2.1	Підйом, перевал Гульба 1(1Б)	7:00-7:30 7:45-8:10 8:20-8:50 9:15-10:00	2900-3336 Н= +436м	Хмарно з проясненнями	Підйом по скельно-осипному схилу на гребінь. Траверс осипного гребеня Гуліч(в)ала до перевалу Гульба 1.	
	2.2	Спуск, перевал Гульба 1(1Б)	11:00-12:20 12:45-13:45 14:30-15:05 15:20-15:55 16:10-16:35 16:55-17:25 17:35-18:30 18:50-19:20 19:30-19:45	3336-1650 Н= -1686м	незначна хмарність Ясно Зоряна ніч	Спуск по закритому льодовику Чалаат в зв'язках до моренного валу. Потім ліворуч спускаємось відкритим льодовиком вздовж моренного валу, 25-35°. Спуск по боковій морені льодовика і "баранячих лобах" з правого орографічного борту льодовика по крупноблочному і середньоблочному конгломерату. Перехід на морену і вліво. Спуск по валунному осипному схилу по лівому орографічному борту льодовика Чалаат. Перейшли на марковану стежку. Ночівля на прикордонній заставі у Местіачала.	
		Всього	8 год 15 хв	12 км			
12.08 7	3.1	Підйом, перевал Башиль (2А)	9:20-10:00 10:15-11:00 11:35-11:50 12:00-12:50 13:00-13:50 14:55-15:40 15:55-16:25 16:40-17:30 17:45-18:20 18:30-19:10	1650-2150 Н=+500м	Дощь, хмарно	Перейшли по мосту на лівий орографічний берег р. Местіачала. Рухались по стежці між каменями, які заросли криволіссям. Брід ріки Мурквам. Продовжували рух по стежці між валунами, які заросли криволіссям. Піднімались осипним схилам в каньйоні р. Местіачала. Ночували на сходинці в каньйоні на лівому орографічному березі р. Местіачала.	
		Всього	6 год 40 хв	8 км			

13.08 8	3.1	Підйом, перевал Башиль (2А)	9:20-9:50 10:00-10:50 11:00-12:00 12:15-13:05 13:20-14:10 16:00-16:45 16:55-17:25 17:35-18:30 18:45-19:30	2150-3050 Н=+900м	хмарно з проясненнями трохи вітряно	Спустились зі сходинки і пройшли осипним схилам по лівому орографічному березі р. Местіачала. Підйом по лівому орографічному боці льодовика Лікзир/Лехзир в моренному чехлі, повз ур. Лікзирський хрест по крупному і середньому осипу. Підйом по моренним валам та пологому відкритому льодовику. Підйом по осипним кулуарам по правій орографічній стороні льодовика Лікзир. Ночівля на моренному валі біля джерела.	
		Всього	6 год 55 хв	9 км			
14.08 9	3.1	Підйом, перевал Башиль (2А)	6:45-7:30 7:40-8:30 8:45-9:30 9:40-10:00	3050-3430 Н=+380м	вітряно, ясно	Спуск з місця ночівлі на моренному валі по схилу на відкритий льодовик Лікзир. Підйом по закритому льодовику на перевал Башиль (2А) .	
	3.2	Спуск, перевал Башиль (2А)	10:45-11:50 12:00-13:00 13:15-14:00 16:15-17:00 17:15-18:00 18:15-19:00	3430-2580 Н=-850	ясно хмарно, вітряно вітряно	Спуск по закритому льодовику Ірет та його льодопаду. Спуск з долини льодовика Ірет по скельним полицям по правому орографічному борту. Далі спуск по мілкому та середньому осипному схилу в долину р. Дзінал	
		Всього	7 год 45 хв	7 км			
15.08 10	4.1	Підйом, перевал Маді (2А)	6:00-6:40 6:55-7:30 7:45-8:30 9:20-12:00 13:05-13:50 14:05-14:45	2580-3400 Н= +820м	Сонячно Хмарно	Рух по правому ор. берегу льодовикової ріки Дзінал. Перехід на лівий ор. берег по сніжному мосту. Підйом по середньоблочному осипному схилу. Підйом по відкритому льодовику: 1 мотузка(45°) -по тріщинам; 2 мотузка(40°) - по закритому льодовику; 3 мотузка(35°) - по закритому льодовику.	
	4.2	Спуск, перевалу Маді(2А)	16:20-16:45 17:00-17:30 17:40-18:30 18:00-19:40	3400-2800 Н= -600м	Хмарно, моросить Хмарно	Спуск по мілкоосипному кулуару “Фанський ліфт”. Траверс по трав’яним схилам і спуск по середньоблочним осипним кулуарам, спуск по сніжнику в кулуарі в кішках і з льодорубом. Спуск по конгломератному схилу поростому чорницями і різнотрав’ям до морени правого льодовика Кітлод	
		Всього	8 год 50 хв	8 км			
16.08 11	5.1	Підйом, перевал Комарова(2А)	8:00-8:40 9:20-9:50 10:00-10:30	2800-3250 Н=+450м	 Мінлива хмарність	Підйом по моренних середньоосипних схилах і гребені на правому ор. боці льодовика Кітлод. Перехід по відкритому льодовику.	

			11:30-12:25 12:35-13:55 17:00-17:30 17:40-18:55			Підйом по льодопаду з провішуванням перил. Піднялись по льодопаду і перейшли по “баранячим лобам” на скельноосипний схил з дрібним та середнім конгломератом. Продовжували рух і стали на ночівлю вище “баранячих лобів” на правому орографічному боці льодовика. (Верхні Кітлодські ночівлі)	
		Всього	4 год 30 хв	3,5 км			
17.08 12	5.1	Підйом, перевал Комарова(2А)	7:00-7:40 7:50-8:10 8:25-9:00 9:10-9:45 12:30-13:30	3250-3650 Н=+400м	Мінлива хмарність	Підйом закритому льодовико у з’язках, провісили мотузку на перевальний підйом, для підстраховки 45°.	
	5.2	Спуск, перевалу Комарова(2А)	14:20-17:10	3650-3250 Н=-400м	Мінлива хмарність	Спуск з перевалу по дрібному осипному схилу, провішування 1 мотузки 50м для дюльфера по скельно-осипному схилу 40-45°. Ночівля на спуску з перевалу на льодовик Цанер на підвищенні мілко-осипного схилу.	
		Всього	6 год 10 хв	7 км			
18.08 13	5.2	Спуск, перевалу Комарова(2А)	6:30-7:10 7:30-8:50 9:10-9:50 11:40-12:20 12:40-13:30 17:30-18:50	3250-2550 Н=-700м	Сонячно вітер, хмарно, Дощ	Спуск по середньому осипному схилу по правому орографічному борту льодовика. Рух по відкритому льодовику, “баранячих лобах”. Провісили перила і спустились по “баранячих лобах”, беручи вправо, щоб оминути ранклюв 35-40°. Спуск осипним схило, “баранячим лобам”, мореною. Перехід по відкритому льодовику на лівий орографічний борт льод. Цанер.	
		Всього	5 год 30 хв	5 км			
19.08 14	6.1	Підйом, перевал Новачків (1Б)	6:45-7:25 7:40-8:25 8:35-8:55 9:25-10:05 10:25-11:05 11:20-12:20 15:00-17:00	2550-3250 Н=+700м	Сонячно, вітер, легка хмарність	Підйом по моху, траві, скельно-осипному схилу. Підйом по середньоблочному осипному схилу, льодовому схилу. Підйом по перилах (2 мотузки) на льоду, 35-40°на перевал	
	6.2	Спуск, перевал Новачків (1Б)	18:00-19:20	3250-3100 Н=-150м	Сонячно, легка хмарність	Спуск з перевалу по середньоблочному осипному схилу, дрібноосипному схилу, по крутим полицям порослих травою. Ночівля в долині р., на трав’янистому схилі біля плоских брил зі слідами попередніх ночівель.	
		Всього	7 год 5 хв	6 км			

20.08 15	6.2	Спуск, перевал Новачків (1Б)	7:30-8:40	3100-2950 H=-150м	Сонячно	Спуск по “баранячих лобах”, лабіринту скельних полиць, порослих травою, крупноблочному схилу.	
	7.1	Підйом, перевал Роквела Кента (1Б)	8:50-9:20 9:55-10:40 10:50-11:55	2950-3550 H=+600м	Сонячно	Перехід по відкритій частині льодовика до морени. Підйом у зв’язках по закритому льодовику ближче до правого борту.	
	7.2	Спуск, перевал Роквела Кента (1Б)	13:30 -15:00 15:00-18:00	3550-2700 H=-850м	Сонячно	Спуск по перевальному кулуару по засніженому осипному схилу, по фірну. Спуск по крупноблочному осипному схилу. Беремо вправо, траверс трав’янистих схилів. Ночівля біля струмка.	
		Всього	8 год	8 км			
21.08 16	7.2	Спуск, перевал Роквела Кента (1Б)	9:20-9:40 10:00-10:50 11:00-12:00 12:15-13:05 13:20-14:10 16:00-16:45 16:55-17:25 17:35-18:30	2700-1600 H=-1100м	Сонячно, , легка хмарність	Рух хорошою стежкою до канатної дороги. Далі грунтова дорога, яка переходить у бетонну, аж до самого селища Жабеши.	
		Всього	6 год	17 км			
		Загалом за похід		132,5 км			
				+7776м -6576м			

3.2. Висотний профіль маршруту

3.3. Технічний опис проходження маршруту

Потрапили до Грузії ми з неочікуваним запізненням , сумарно майже на пів дня, у зв'язку з перенесенням а потів із затримкою вильоту літака. Замість того щоб прибути о 12:00, ми прилетіли о 17:00 у Дбілісі. Довелося спочатку їхати у Кутаісі, там у хостелі ночувати, і вранці вирушати у Местію, столицю Верхньої Сванетії . Приїхали ми по обіді у Местію, поки оформили прикордонну перепустку на групу, поки завезли нашу заброску, довелося стартувати далеко після обіду.

Пер. Бак (1Б 3134)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванетія		д. р. Парісчала л. Квіш Півд.	Бак	3134	43°6'19"N 42°30'54"E	1Б	-	-

День 1. 06/08. 2018.

Вийшли на грунтову дорогу яка проходить селищем Іпралі, виходячи з селища, дорога продовжується у гору вздовж просторих пасовищь, крутизна схилу 25-30° . У селище приїхали після обіду, вийшли на маршрут 14:30, йшли до кінця грунтової дороги, стали на ночівлю біля початку грунтової стежки, яка веде на гору до перевалу.

Фото 1.1 Шлях грунтовою стежкою з селища Іскарі.

День 2. 07/08. 2018.

Після ночівлі на пасовищі біля струмка, о 8:10 вирушили стежкою у гору у напрямку перевалу Бак, яка йде у здовж річечки Киянь, яка бере початок біля самого перевалу.

Спочатку стежка йде трав'янистим схилом, місцями губиться, і зрештою стежка зовсім перестає читатись на кам'янистих схилах, крутизна 25-30°. Схили якими піднівались, мають ступінчасту структуру, і можна виділити 3 основні ступіні, остання ступінь це вже безпосередньо перевальний зліт. По мірі проходження кожної ступіні, все більше відкривається вид на сам пеервал (Фото 1.2 – 1.4).

Вийшли на преевал о 17:00. Залишили записку у перевальному турі.

Сама перевальна сідловина має вигляд доволі широкої та просторної сідловини вкритою густо середнім та дрібним камінням (Фото 1.5).

По іншу сторону перевалу спускаєтося у кішках та з льодорубами відкритим льодовиком у невеликий напів-цирк, в якому є маленьке льодовикове озеро, біля якого стали на ночівлю (Фото 1.7).

Фото 1.2 Вид на перевал БАК по мірі підйому.

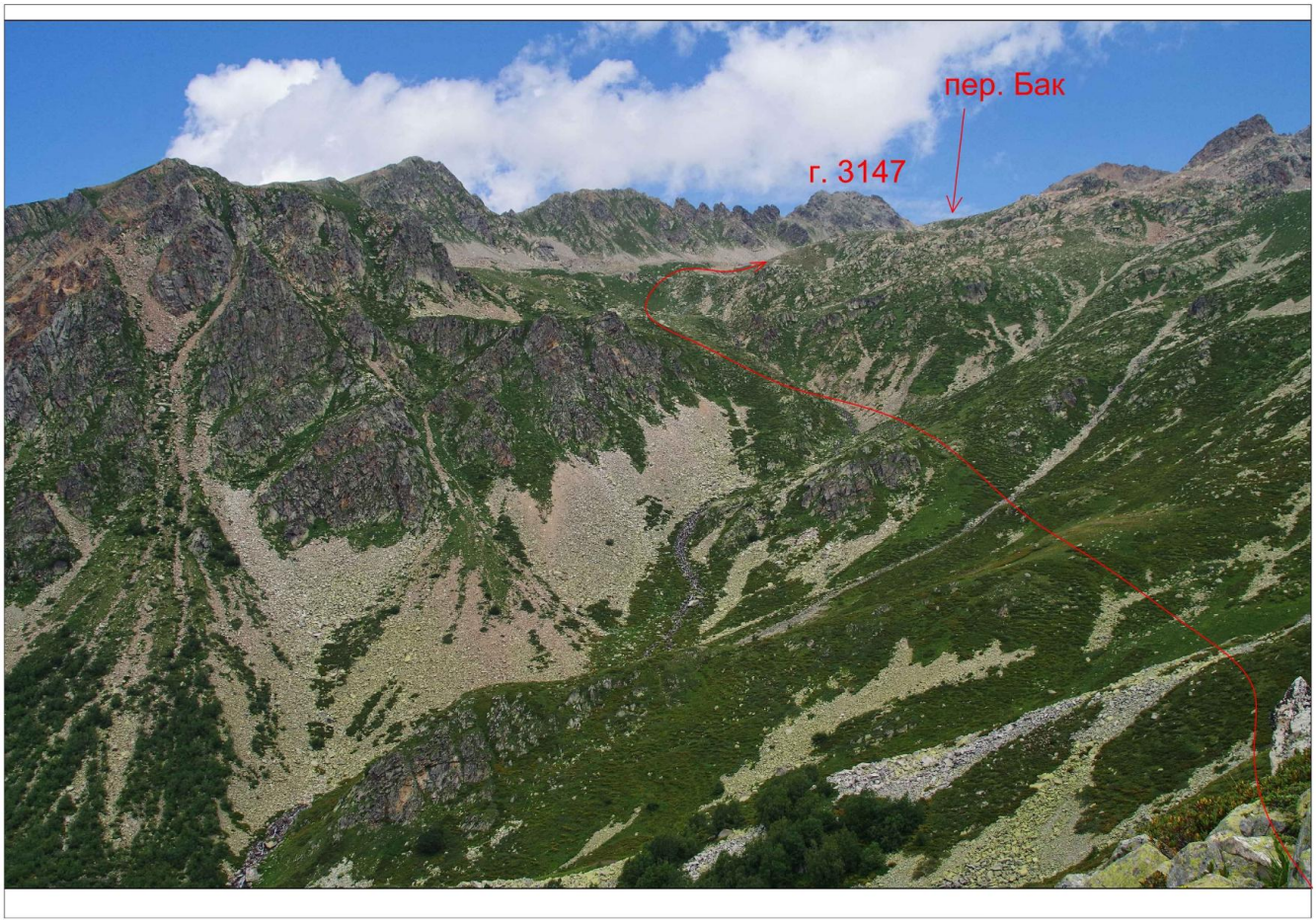

Фото 1.3 Вид на перевал БАК по мірі підйому.

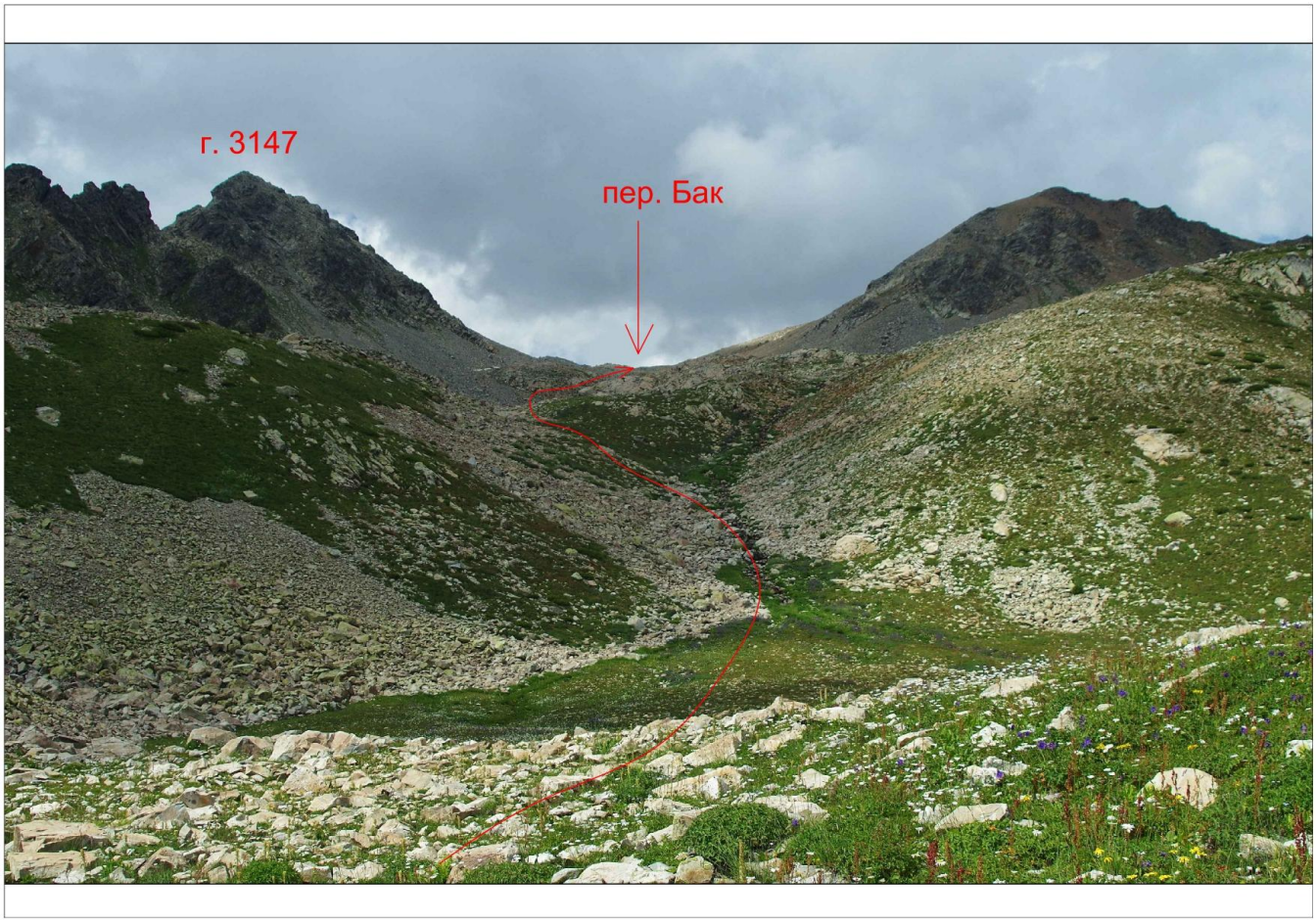

Фото 1.4 Вид на перевал БАК по мірі підйому.

Фото 1.5 Перевальна сідловина перевалу БАК.

Фото 1.6 Перевальна сідловина перевалу БАК.

Фото 1.7 Вид з перевалу БАК на північ у сторону р Квіш.

Фото 1.8 Вид на перевал БАК з стороні долини р Квіш.

День 3. 08/08. 2018.

Після ночівлі біля озера, виходимо доволі піздно, о 11:00, бо весь ранок йде дощь. Спускаємось долиною на північ, у напрямку р. Квіш. Долина має вигляд камянистою з ступінями та баранячими лобами схил у низ, в кінці якого плавно переходить у трав'янистий схил яж до самої річки Квіш, крутизна 25-30°. Спуск переважно ближче до лівого орографічного борту долини.

Коли спустились у долину річки Квіш, майже одразу прийшли на місце розливу річки на декілька рукавів. В цьому місці краще всього бродити річку.

Так як на передодні всю ніч та весь ранок йшов дощь, річка Квіш близько 16:00 коли ми дісталися місця броду, булла дуже повноводною. Ми прийняли рішення стати на ночівлю на березі річки, дочекатись ранку, коли вода має найнижчий рівень води.

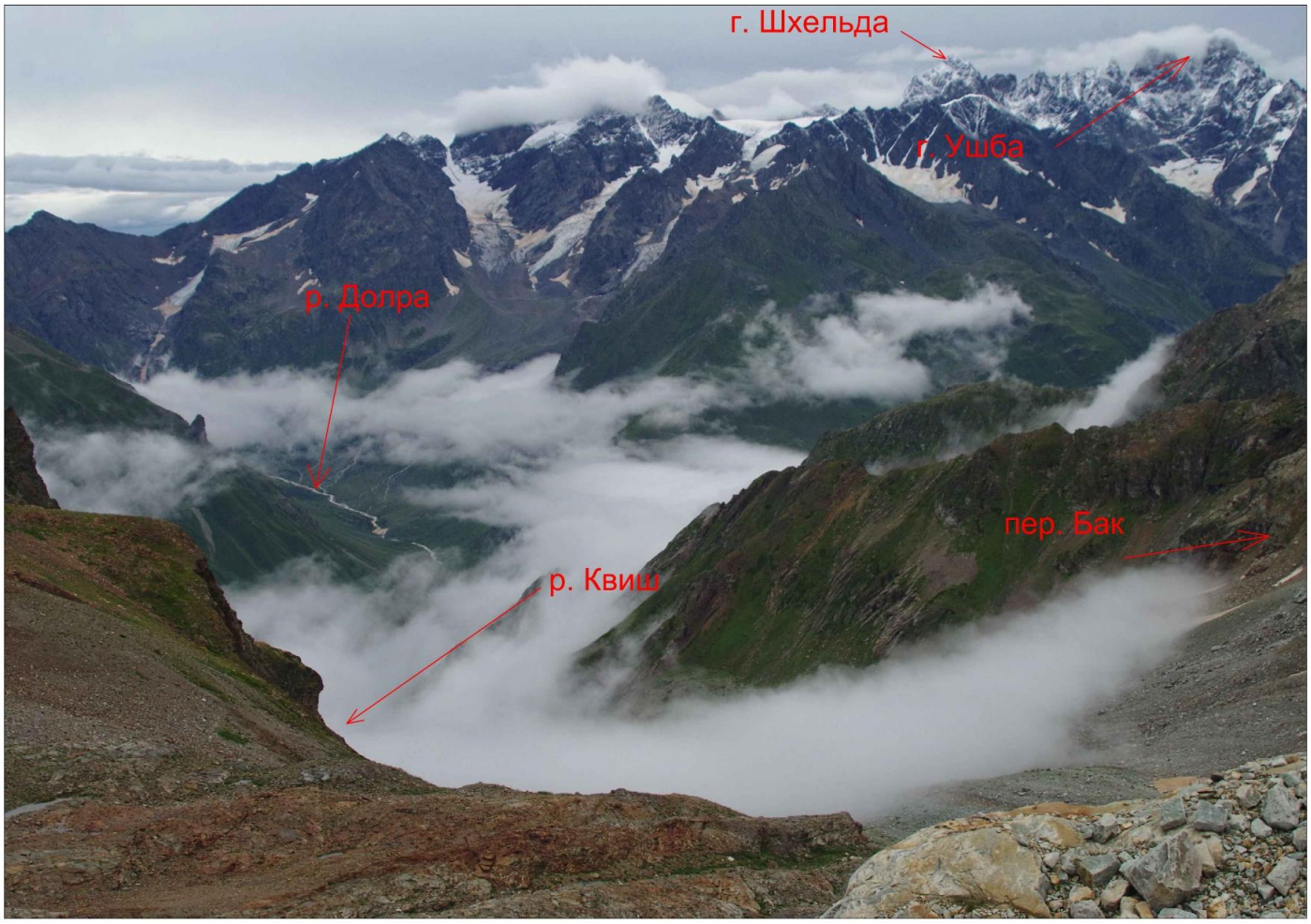

Фото 1.8 Вид на північ з місця ночівлі, рано в ранці.

Фото 1.9 Вид на долину р Квіш на спуску з перевалу БАК.

Фото 1.10 Вид на перевал БАК з стороні долини р Квіш.

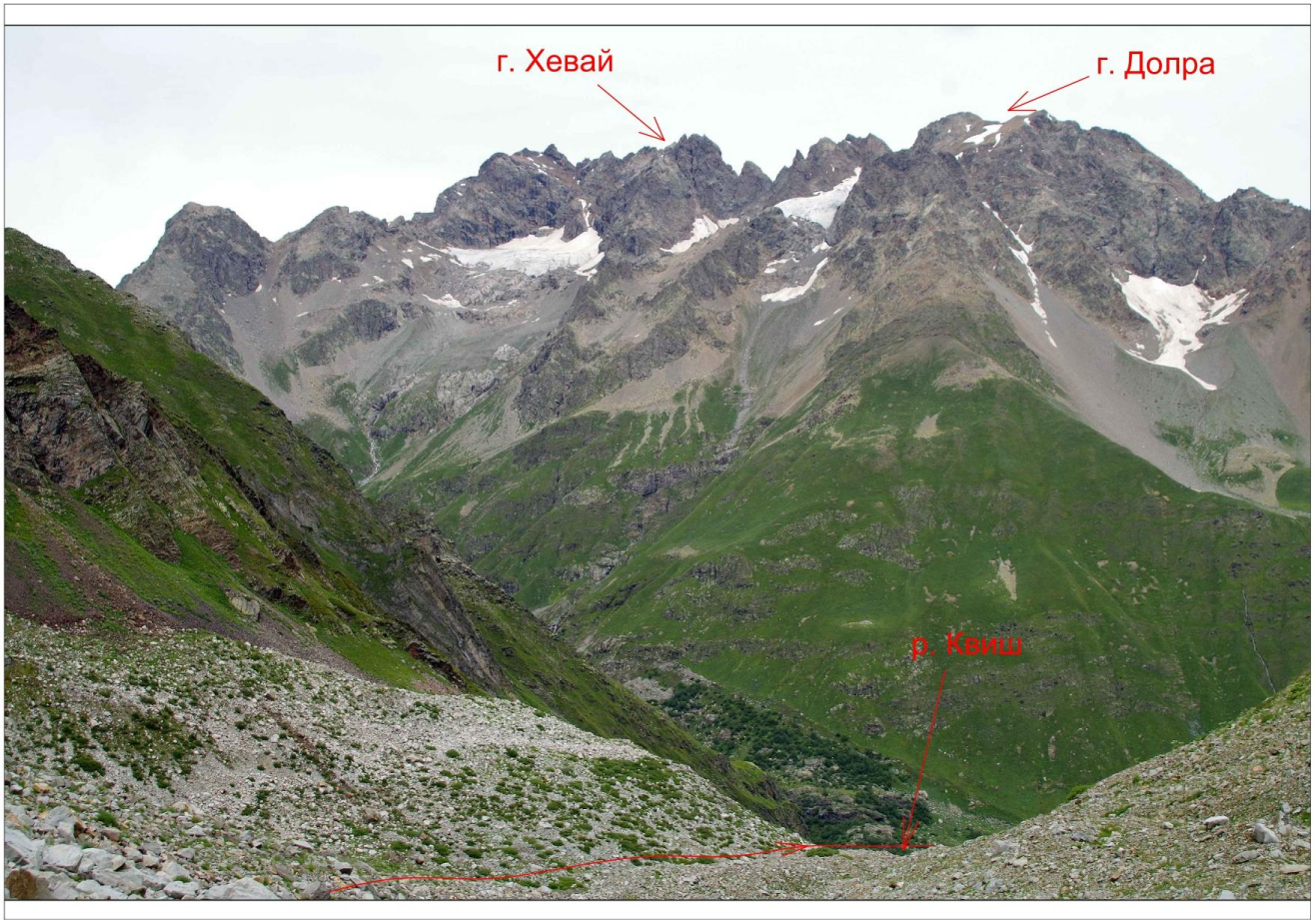

Фото 1.11 Вид на долину р Квіш на спуску з перевалу БАК.

.

Фото 1.12 Вид на злиття річок Квіш та Долра, з долини р Квіш.

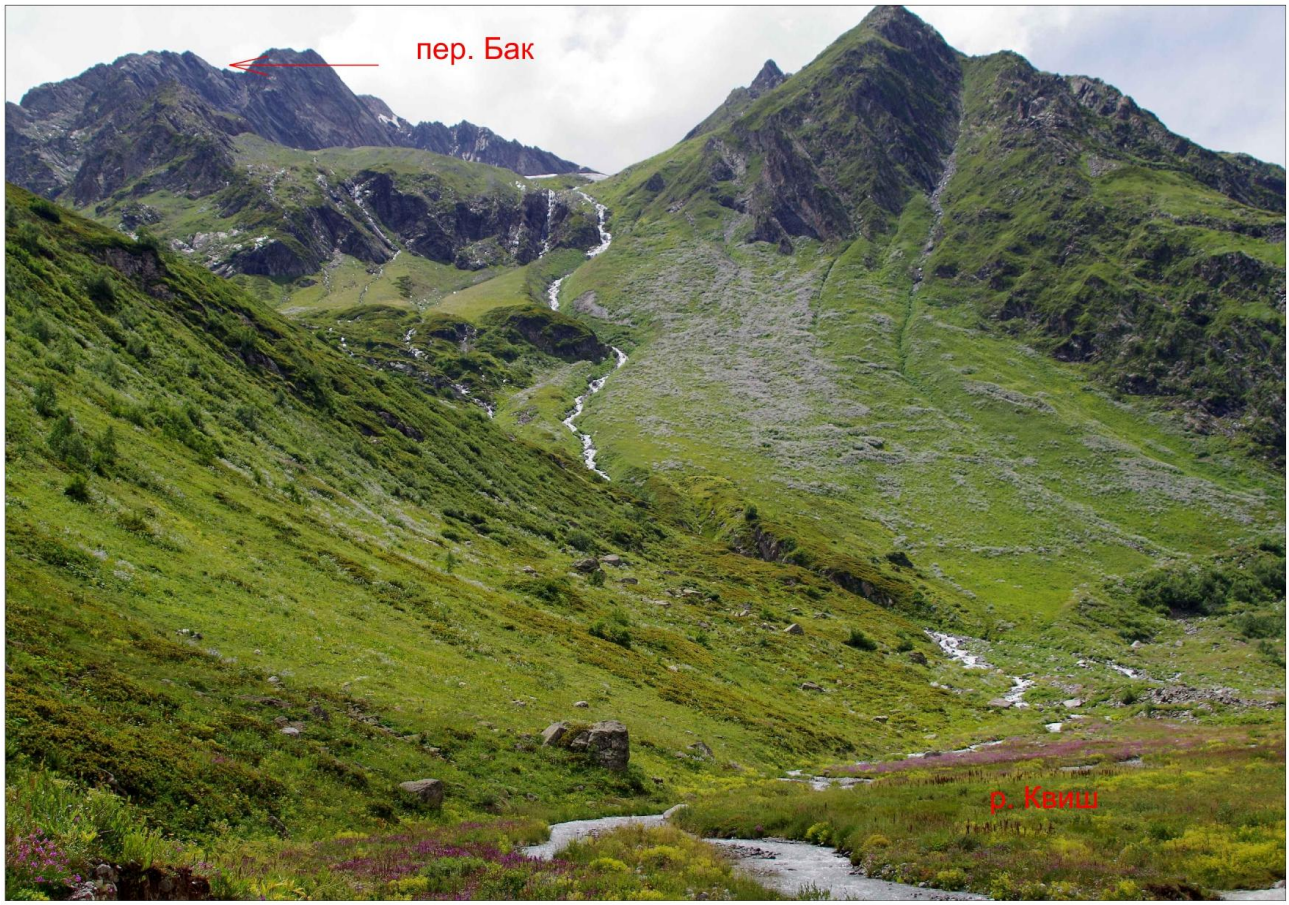

Фото 1.13 Вид початок підйому на перевал БАК з стороні долини р Квіш, та місце ночівлі.

Фото 1.14 Місце розливу р Квіш на декілька рукавів, де можна перебродити.

День 4. 09/08. 2018.

На наступний день, прокинувшить о 6:00 виявили що всю ніч йшов дощь, та продовжує йти в продовж всього ранку не переставаючи. Нажаль наші сподівання на те що рівень води піде на спад, та вранці буде низьким, не справдились. Дощь який йшов всю ніч підняв рівень води вище ніж він був минулого дня по обіді. Вирішили почекати, можливо через певний час рівень води зменшиться.

З рештою вирішили всеж таки вирушати, бо дощь не закінчувався.

На місці броду найвищого участника пустили у брід річки з супроводенням мотузкою. Вдало перетнувши річку, учасник пішов у низ за течією у пошуках більш вузького місця та опор для наведеня навісної переправи для всієї іншою группи. Таке місце було знайдено буквально у 300м нижче за течією. Кінець мотузки перекинули на інший берег, де учасник закріпив його навколо величезного каменя, на березі де булла вся группа закріпили мотузку за дерево. Вся группа переправилась по навісній переправі з мотузкою супроводження разом з рюкзаками, довжина навісної переправи не більше 25м (Фото 1.15-1.16).

Після переправи, йдемо лівим орографічним берегом річки Квіш у напрямку злиття річок Квіш та Долра. У місці злиття має бути міст через Длру (велика колода перекинута з одного на інши береги), яле весь липень місяць в Сванетії дуже дощило, і багато мостів змило сильними бурхливими потоками річок. Цей міст також не витримав сили природа, і його знесло за декілька тижнів до нас. Отже ми пішли від злиття річок у гору правим орографічним берегом річки Долра, у пошуках місця для броду. Врешті через один переход ми натрапили на величезний зніговий міст через невелике ущелля річки Долра (Фото 1.17). Оглянувши цей сніговий міст який утворився в наслідок сходження снігової лавини скоріше за все ще на весні, прийняли рішення перейти річку цим сніговим мостом. На стартовому березі на снігу зробили станцію на снігу, для організації мотузкової страховки для перешого участнийка (про всяк випадок).

Перший учасник без рюкзака подолав сніговий міст, та організував на цільвому березі станцію, закріпивши кінець мотузки на величезний камінь, всі інші учасники подолали сніговий міст по командним перилам.

Після мосту продовжуємо рух івим орографічним берегом річки Долра, через перехід приходимо на місце «Южю приют» (Фото 1.18), ту є залишки фундаменту дерев'яного будинку, та починається гарна натоптана стежка лівим орографічним берегом річки Долра до пункту прикордонників де є міст на правий орографічний берег Долри.

через 2 преходи приходимо до пу нкту прикордонників, тут обідаємо.

Далі продовжуємо спуск правим берегом річки Долра грутовою дорогою яка веде аж до селища Мазері, де ми ночуємо та забираємо нашу заброску.

Увесь день йшов дощь з невеликими перервами та різною інтенсивністю, всі учасники промокли.

Фото 1.15 Місце де можна навести навісну переправу через р Квіш.

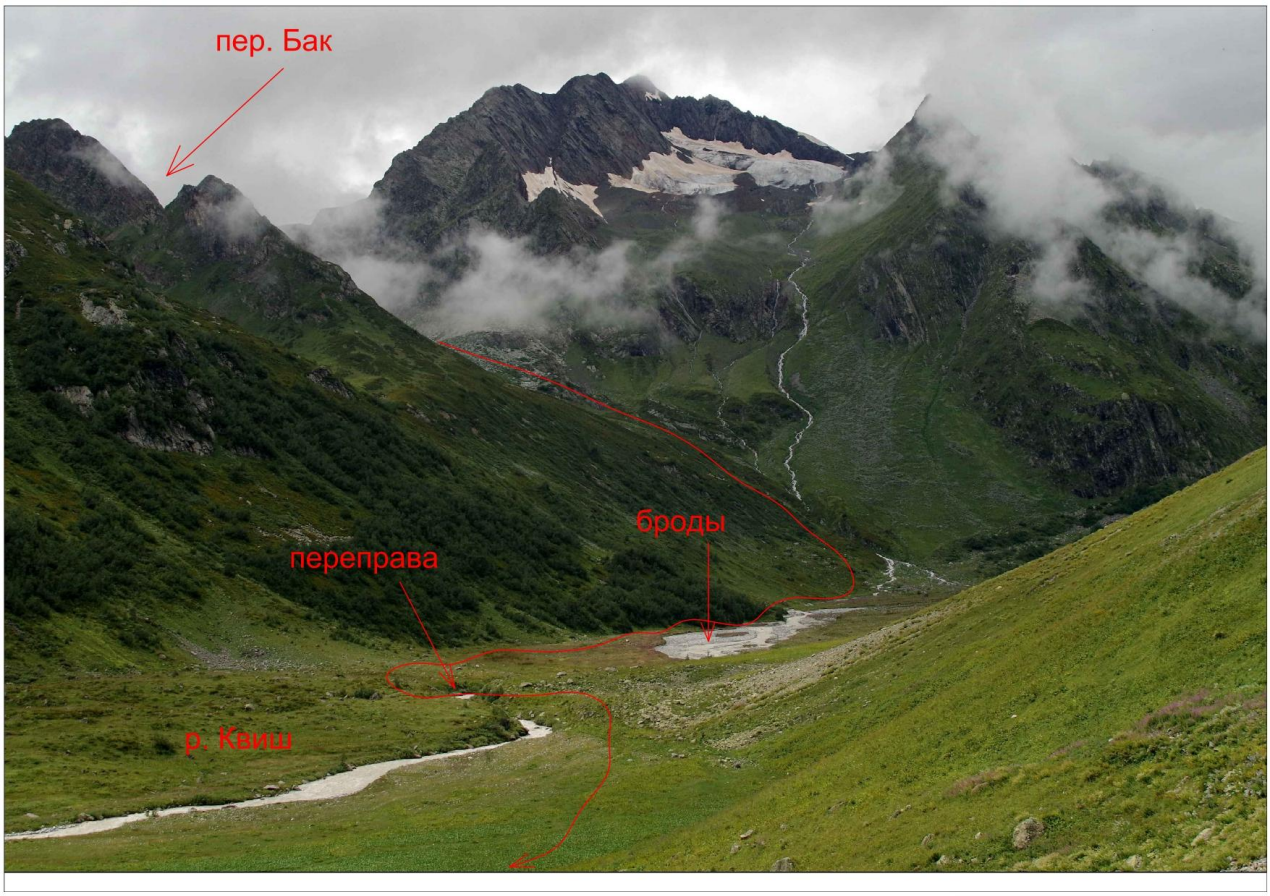

Фото 1.16 Місце де можна навести навісну переправу через р Квіш.

Фото 1.17 Сніговий міст через річку Долра.

Фото 1.18 «Южю приют».

Фото 1.19 Стежка лівим орографічним берегом Долри до прикордонного пункту.

Фото 1.20 Грунтова дорога до Мазері, вздовж Долри.

Пер. Гульба 1 (1Б 3300)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванетія		л. Гуль л. Чаалат	Гульба 1	3300	43°2'3"N 42°30'22"E	1Б	-	-

День 5. 10/08. 2018.

Від Мазері починаємо йти доволі піздно, о 13:00, бо дошь йшов усю ніч, та продовжився з ранку, перечекали сильний вранішній дощь, і по обіді вирушили.

Від Мазері у вздовж річки Хелдра правим орографічним берегом підіймаємось під дощем грунтовою дорогою за один перехід до розвалин «Гулі». Далі дорога повертає в право, а ми хорошою стежкою продовжуємо підійматись у здовж річки Хелдра лівим орографічним берегом. До 18:30 приходимо до місця ночівлі біля моренного валу лодовика Гулі, що спускається з Ужби.

Фото 2.1 Підйом від Мазері у здовж річки Хелдра.

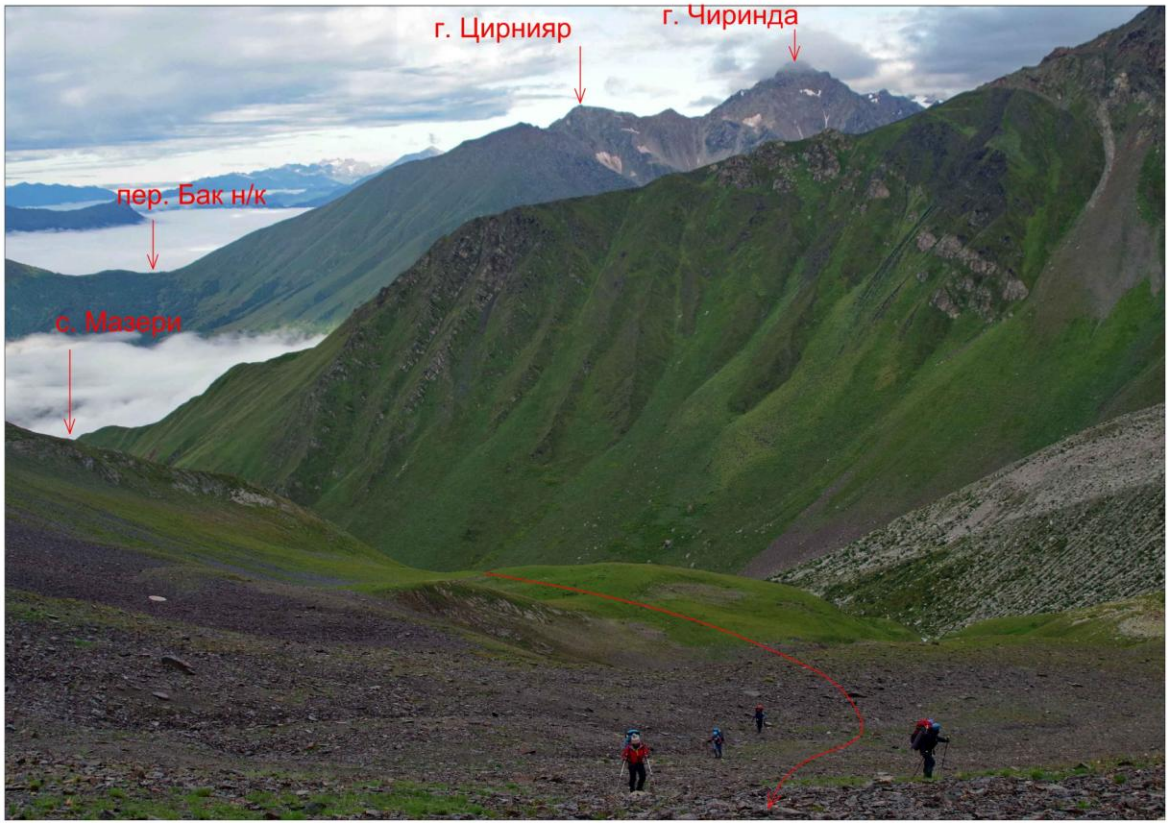

Фото 2.2 Підйом від Мазері у здовж річки Хелдра.

День 6. 11/08. 2018.

Всю ніч йшов дощь, анне на ранок перестав. Вийшли о 7:00, від місця ночівлі почали підйом осипним схилом (Фото 2.3), на скелясто осипний гребінь, яким пройшли на сам превал Гульба 1, о 10:00 були на превалі. Поклали записку у перевальний тур (Фото 2,6), та о 11:00 почали спуск закритим льодовиком Чаалат, у зв'язках, з льодорубами та в кішках. До низу довгий затяжний спуск, через 2 переходи почвся відкритий льодовик, вив'язались з зв'язок і далі йшли в кішках з льодорубами, крутизна 25-35°. Льодовиком рухаємось ближче до правого борту льдовика Чаалат. Вихід з льодовика через язик з плавним переходов з правого борту на лівий крізь невеликий лабіринт трішин та розломів. Від язика Льодовика Чаалат (з під якого витікає річка Чаалат), починається гарна стежка до злиття річок Чаалат та Местіачала. Біля язика льодовика є багато майданчиків для встановлення наметів. На злитті річок Чаалат та Местіачала стоїть пункт прикордоної служби, та є міст з тросів з правого на лівий орографічний береги річки Местіачала, ночуємо біля прикордонного пункту.

Фото 2.3 Підйом на гребінь від місця ночівлі.

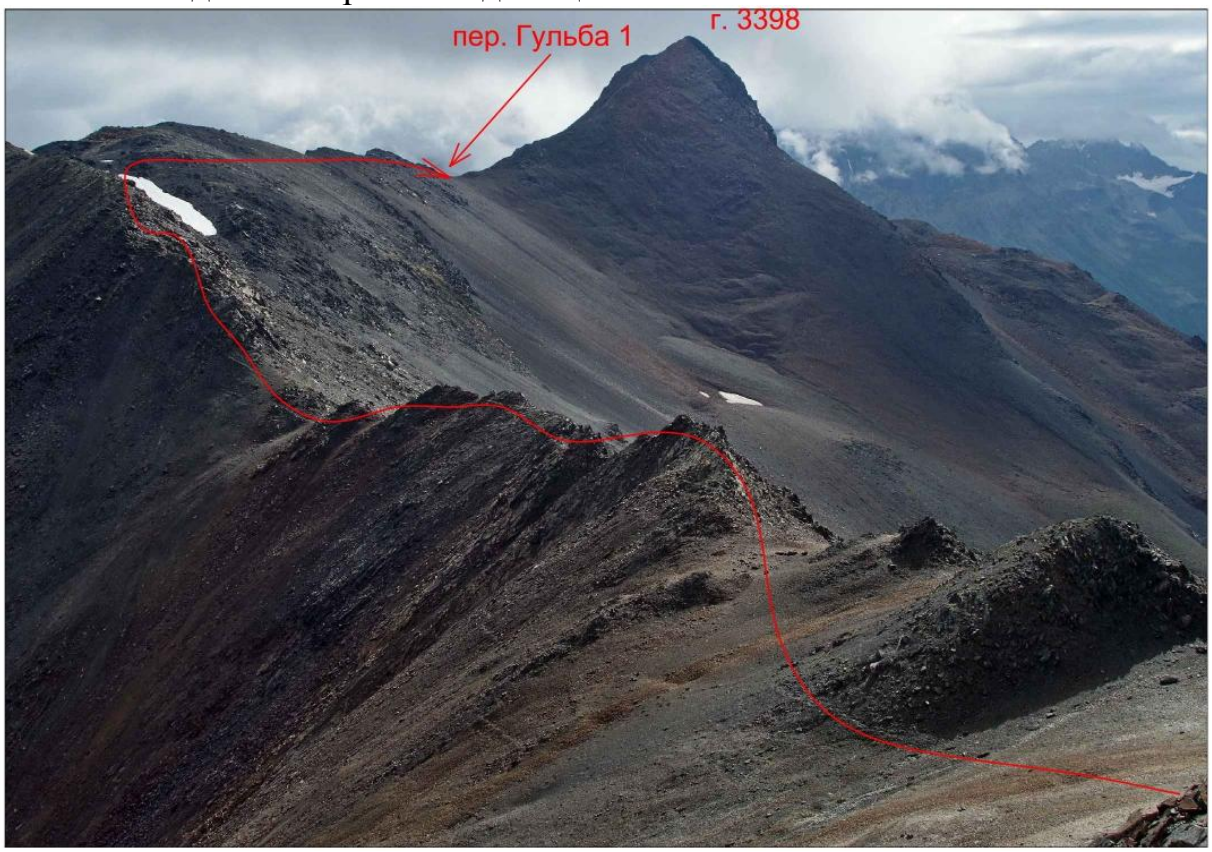

Фото 2.4 Рух по гребню до перевалу Гульба 1.

Фото 2.5 Рух по гребню до перевалу Гульба 1.

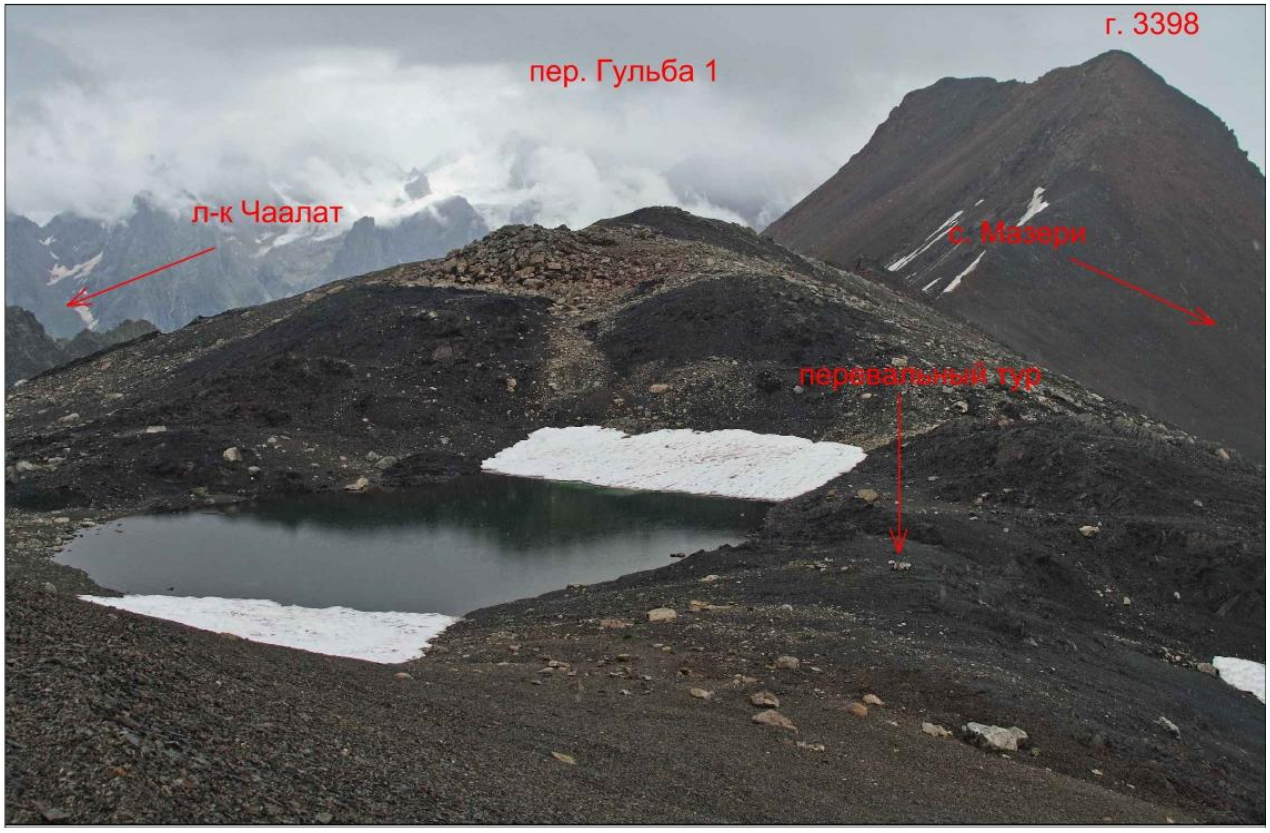

Фото 2.6 Сідловина перевалу Гульба 1.

Фото 2.7 Вид з перевалу Гульба 1.

Фото 2.8 Вид на перевал Гульба 1 з льодовика Чаалат.

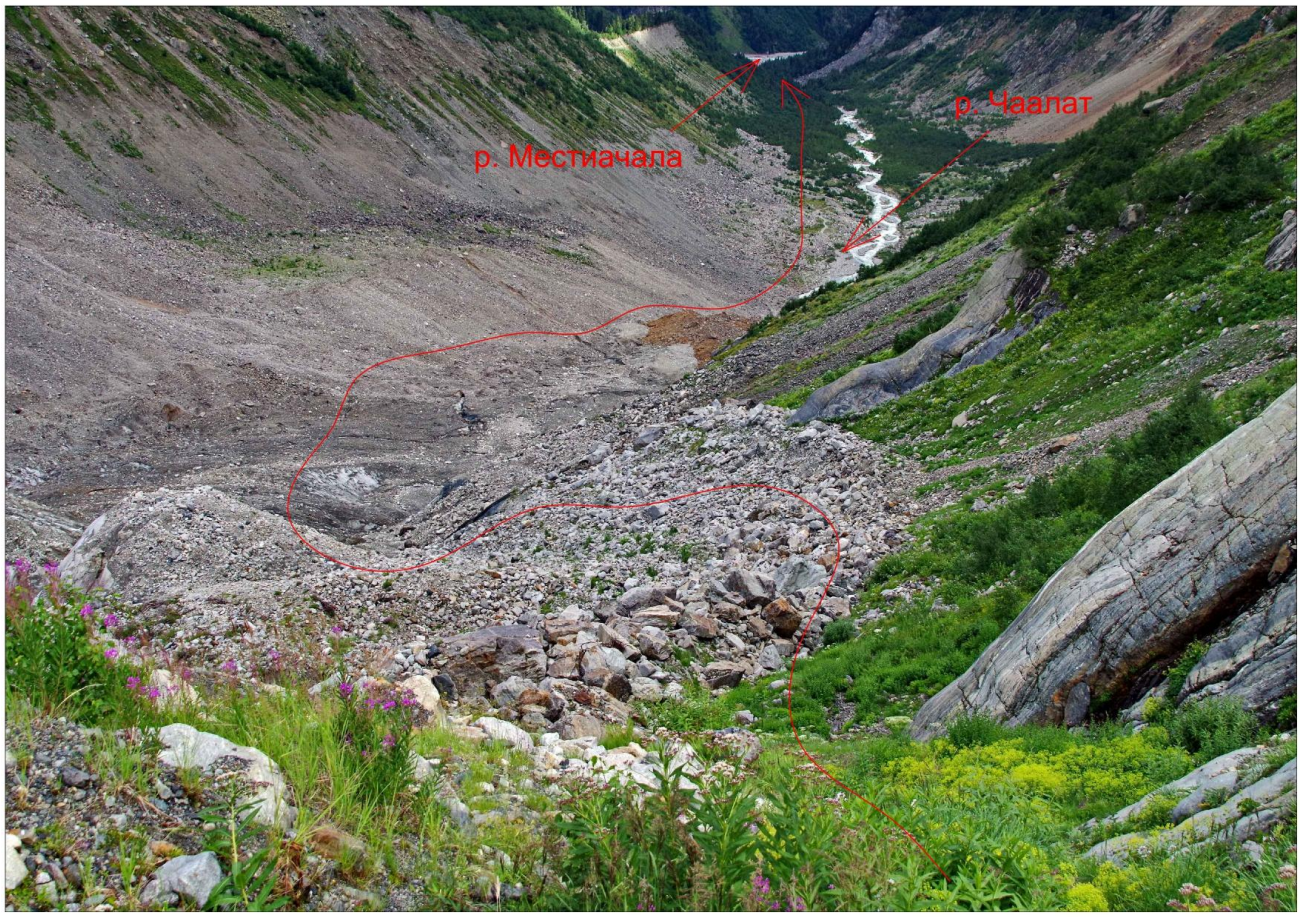

Фото 2.9 Вид на р Чаалат з льодовика Чаалат.

Фото 2.10 Вид на язик льодовика Чаалат.

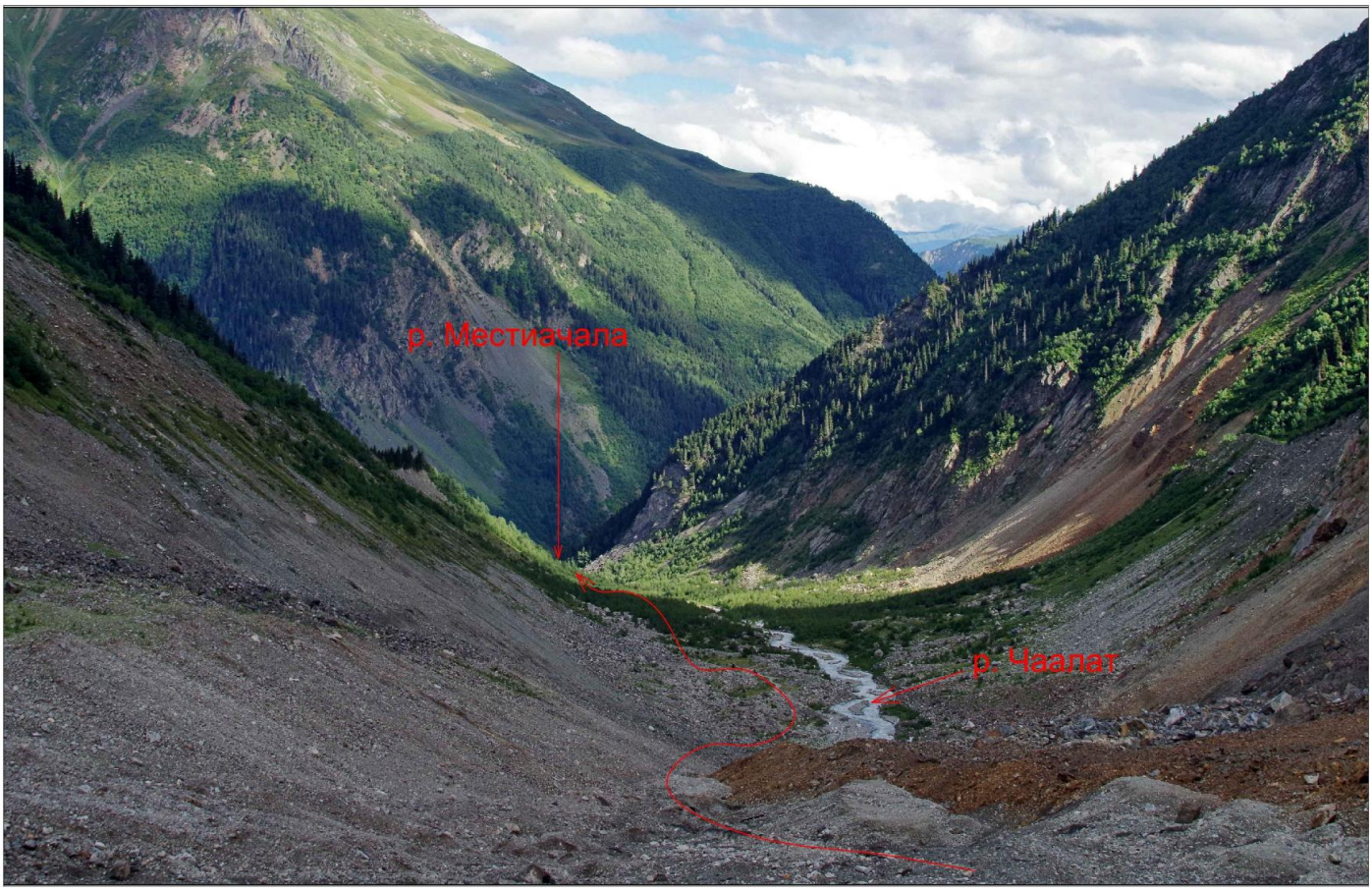

Фото 2.11 Вид на р Чаалат з язика льодовика Чаалат.

Пер. Башиль (2А 3360)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Сванетія	Хр. Светгар	л. Лехзир л. Ірет	Башиль	3360	43°8'46"N 42°51'56"E	2А	-	-

День 7. 12/08. 2018.

Від прикордонної застави виходимо о 9:00. Рухаємось спочатку грунтовою дорогою, якою часто їздить важка техніка, бо на момент нашої поторожі у долині річки починається будівництво ГЕС. Перший прехід йдемо дорогоюлівим берегом річки Местіачала, потім дорога переходичь через міст на Правий орографічний берег, а ми продовжуємо рух стежкою лівим берегом, черех 3 переходи бродимо річку Мурквам, яка впадає у Местіачалу. Стежка йде у долині річки серед криволісся та високотрав'я, часто трапляються заросші схили баранячих лбів, та валуни різних розмірів.

Зрештою доходимо до каньону річки Местіачала, та відразу за ним ночуємо на баранячих лобах поряд з водоспадом (Фото 3.2-3.4)

Фото 3.1 Вид на річку Местіачала, та місце прикордонної застави.

Фото 3.2 Вид на р Местіачала у каньоні .

Фото 3.3 Вид на р Местіачала у каньоні з місця ночівлі на баранячих лобах.

Фото 3.4 Баранячі лби, після каньону, на яких ночуємо.

День 8. 13/08. 2018.

Після ночівлі на Баранячих лобах, продовжуєпо підніматись, виходимо на язик лодовика Лікзир, рухаючись лівим орографічним бортом долини (Фото 3.5-3.6). Йдемо по осипними схилам з великими валунами, далі валуни стають меншиим по мірі підйому на лоьдовик. Тримаючись лівого борту льодовика, поступово виходимо на пологу частину відкритого льодовика Лікзир, одягаємо кішки та йдемо льодовиком у напрямку перевалу Башиль (Фото 3.7-3.9), через 4 переходів підходимо під льодопад, обходимо його лівим бортом льодопаду, осипним схилов поступово виходимо на маренний вал, у здовж якого продовжуємо рух, доки не підходимо на старі «Верхні Ночівлі» (Фото 3.10-3.11), стаємо на ночівлю в цьому місці, поряд є невеликий потічок з гарним струменем води.

Фото 3.5 Рух лодовиком Лікзир який вкритий чохлом з каміння.

Фото 3.6 Пійом від Лікзирського хреста у стороно перевала Башиль.

Фото 3.7 Пійом від Лікзирського хреста у стороно перевала Башиль.

Фото 3.8 Рух пологою частиною льодовика Лікзир у напрямку перевалу Башиль .

Фото 3.9 Вид на льодопад льодовика Лікзир у напрямку перевалу Башиль

Фото 3.10 Шлях обходу льодопаду льодовика Лікзир.

Фото 3.11 Вид на льодовик Лікзир з ступіні льодопаду.

День 9. 14/08. 2018.

На наступний день встаємо рано і виходимо о 6:45. Рухаємось у зв'язках по закритому льодовику Лікзир, з плавним набором, оминаючи великі тріщини через декілька переходів виходимо на перевал Башиль, о 10:00 (Фото 3.12-3.14).

На превалі поклали перевальну записку у перевальний тур, на самому перевалі є пряма видимість населенних пунктів у напрямку Местії, тому е мобільний зв'язок, відправили повідомлення нашому зв'язковому.

О 11:00 починаємо спуск з перевалу, у з'язках по закритому льодовику Ірет. Обходимо великі тріщини, які доволі часто з'являються на шляшу. Спочатку рухаємось лівим орографічним бортом льодовика Ірет, зготов де льодовик стає відкритим, плавно переходимо на правий орографічний бік льодовика Ірет.

Спустилися до баранячих лобів, там стали на обід, і поки обідали , сходили на розвідку, як краще спускатись. Від баранячих лобів потрібно повертати різко в право, оріентовно метрів 500, по полицях рухатись у здовж схилу поки не виходимо на конгломератно-трав'янистий схил, яким починаємо спуск до низу, місцями схил достатньо слизький, верхній дрідноосипний шар поверхні під черевиком починає ковзати. На деяких ділянках перший участник що рухався до низу за допомогою лопатки льодоруба вирубував сходинки для всіх хто йшов позаду. Зрештою спускаемось у здовж річки яка витікає з льодовика Ірет до злиття цієї річки з річкою Зінала.

Фото 3.12 Рух закритим льодовиком Лікзир до перевалу Башиль.

Фото 3.13 Группа на перевальній сідловині перевалу Башиль.

Фото 3.14 Вид у сторону Тетнульді з перевалу Башиль

Фото 3.15 Рух вниз льодовиком Ірет з перевалу Башиль

Фото 3.16 Рух закритим льодовиком Ірет з перевалу Башиль.

Фото 3.17 Траекторія руху з перевалу Башиль, льодовиком Ірет.

Фото 3.18 Траекторія руху з перевалу Башиль, льодовиком Ірет.

Фото 3.19 Траекторія руху з перевалу Башиль, від язика льодовиком Ірет.

Фото 3.20 Траекторія руху з перевалу Башиль, від язика льодовиком Ірет.

Фото 3.21 Траекторія руху з перевалу Башиль, від язика льодовиком Ірет.

Фото 3.22 Траекторія руху з перевалу Башиль, від язика льодовиком Ірет.

Пер. МАДІ (2А 3500)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванетія	Хр. Кулак	л. Дзінал л. Кітлод	МАДІ	3500	43°6'54"N 42°54'4"E	2А	-	-

День 10. 15/08. 2018.

Вийшли о 6:00. Підіймались у здовж річки Зінал правим орографічним бортом до сніжного мосту який біля язика льодовика (Фото 4.1). Перейшли сніжним мостом і почали підійматись осипним схилом до відкритої частини льодовика з розривами. У місці розривів повісисл 3 мотузки на льодобурах, для перильної страховки(Фото 4.2). Після перил, зв'язались у зв'язки та рухались у верх по закритому льодовику, ближче до лівого борту льодовика (Фото 4.4-4.5). Перевальний зліт (Фото 4.7) мав вигляд осипного схилу з дрібним конгломератом, на превал вийшли о 14:45.

Спуск у сторону л. Кітлод починається з приемного дрідно осипного схилу (Фанський ліфт) , швидко спустившись до початку трав'янистих схилів плавно повертаємо у ліво орографічно, та рухаемось у сторогу маренного валу л. Кітлод (Фото 4.11-4.12), остання частина спуску пройшла по кулуару поверх сніжника (Фото 4.13). Ночуємо на мереному валі.

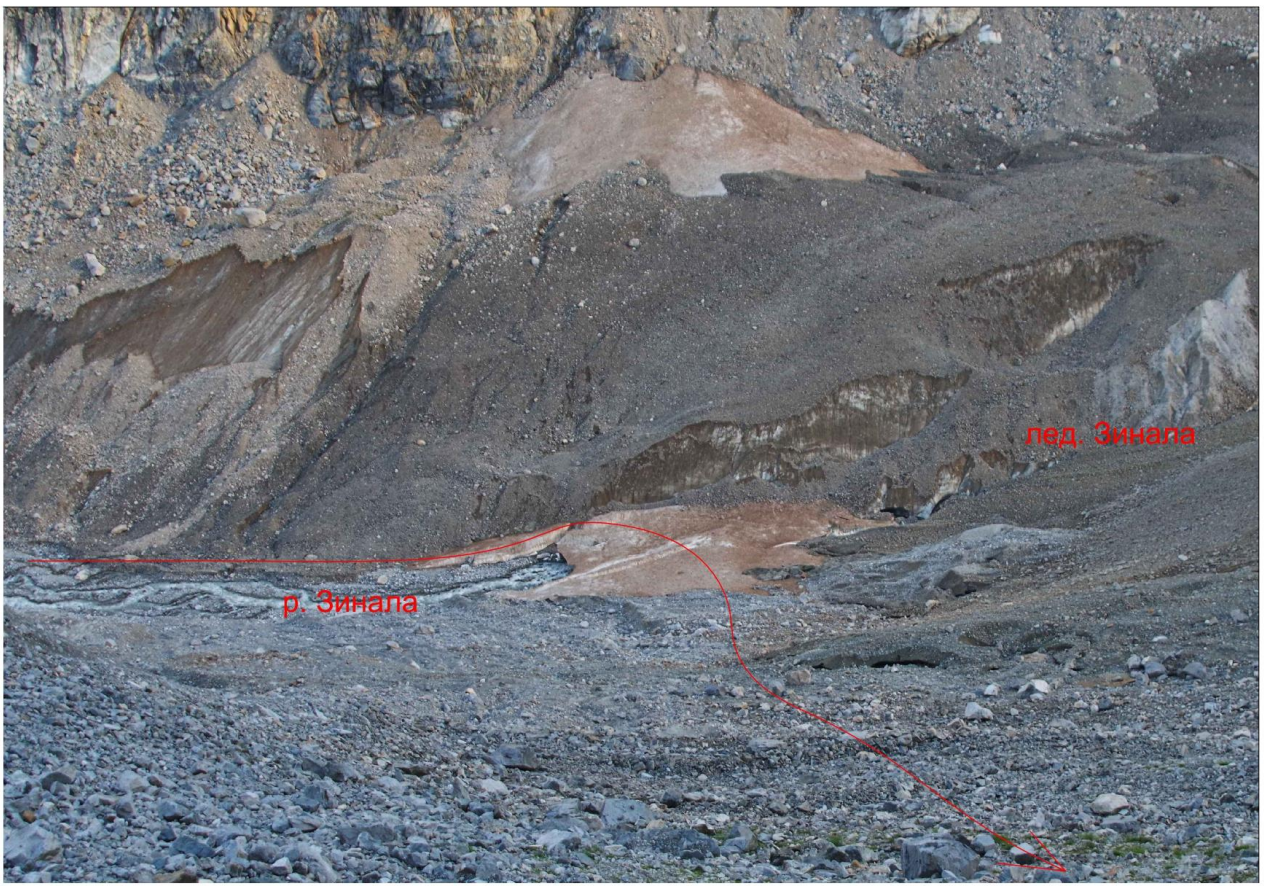

Фото 4.1 Траекторія руху від р. Зінала до перевалу МАДІ.

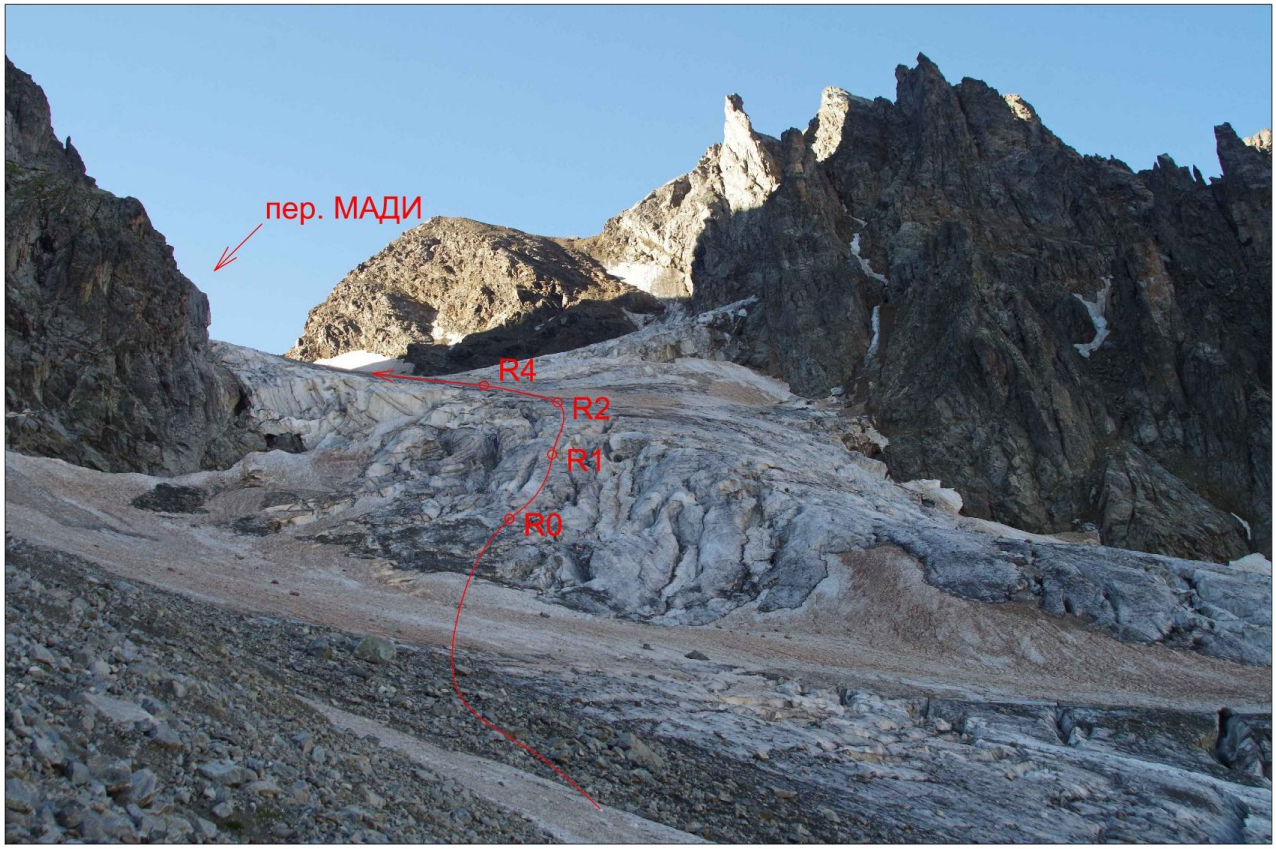

Фото 4.2 Траекторія руху від р. Зінала до перевалу МАДІ.

Фото 4.3 Траекторія руху від р. Зінала до перевалу МАДІ.

Фото 4.4 Рух закритим льодовиком у зв'язках.

Фото 4.5 Рух закритим льодовиком у зв'язках.

Фото 4.6 Вид з превалу МАДІ у сторону пер. Башиль.

Фото 4.7 Первальна сідловина перевалу МАДІ.

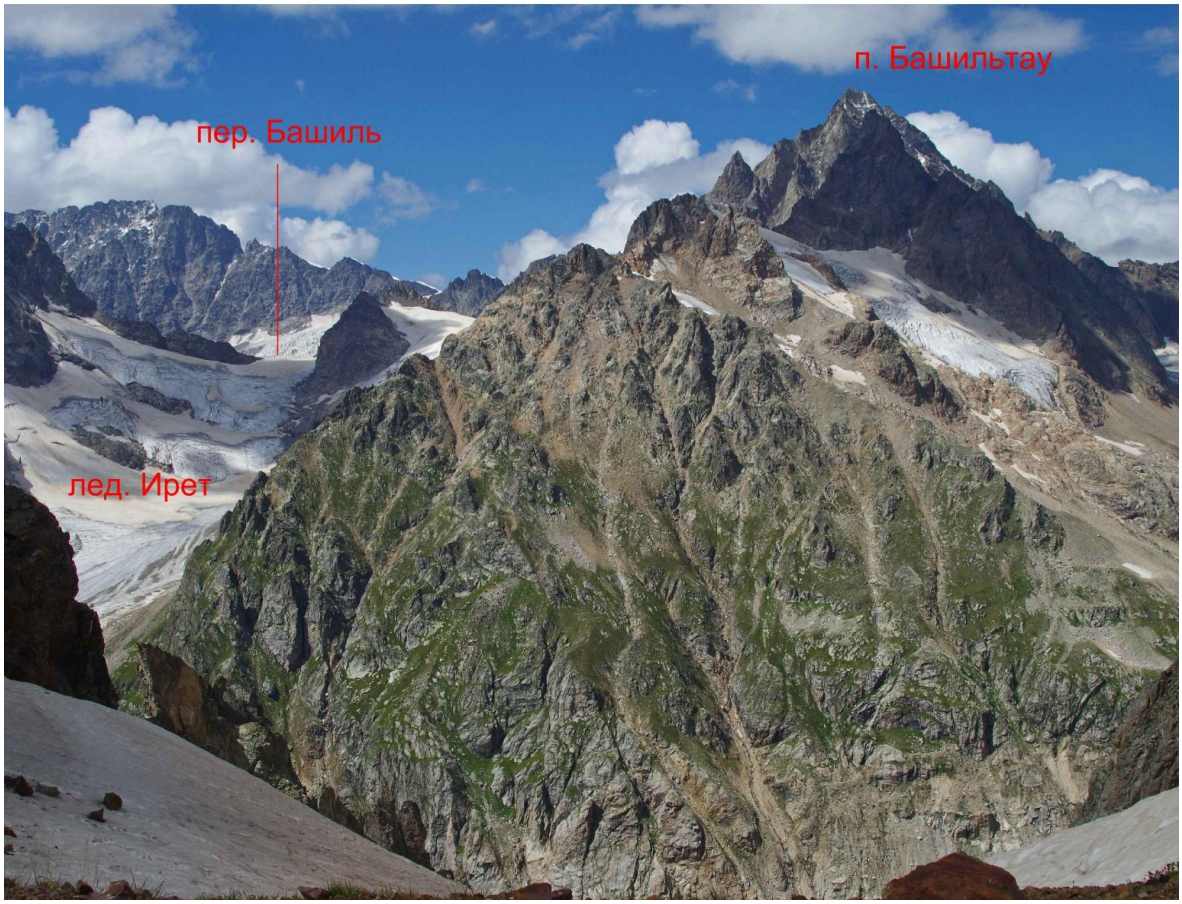

Фото 4.8 Вид з превалу МАДІ у сторону пер. Башиль.

Фото 4.9 Група на перевалі МАДІ.

Фото 4.10 Група на перевалі МАДІ.

Фото 4.11 Спуск з перевалу МАДІ у сторону л. Кітлод.

Фото 4.12 Вид на перевал МАДІ з сторонни л. Кітлод.

Фото 4.13 Траекторія руху з перевалу МАДІ до л. Кітлод.

Пер. Комарова (2А 3870)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванетія	Хр. Намкорда	л. Кітлод л. Цанер	Комарова	3870	43°2'3"N 42°30'22"E	2А	-	-

День 11. 16/08. 2018.

Починаємо рух о 8:00. Йдемо відкритим льодовиком у кішках ближче до правого борту орографічно, за 2 переходи доходимо до першої ступені льодовика (Фото 5.1-5.3), робимо привал, та йдемо на розвідку проходу крізь льодопад. Через декількох годин знайшли шлях, почали підійматись льодопадом. На деяких ділянках завісили в суммі 5 мотузок, від 5 до 15м довжиною, в цих місцях довелося йти з преильною страховкою (Фото 5.4-5.10).

Після проходження ступені, зупинились на обід. Після обіду продовжили рух л. Кітлод ближче до правого орографічного борту. Огинаючи відкриті тріщини підходимо до другої ступені льодопаду л. Кітлод. 2гу ступінь льодопаду обходимо з правої орографічної сторони, оріентир – це на стику між бараніми лобами та льодопадом є бурхливий потік, у верхній частині льодопаду, біля нього звертаємо у право орографічно та преходимо на осипний схил з конгломератом. Піднімаючись цим схилов виходимо вище баранячих лобів, на широкий лодовик Кітлод, який в цьому місці дуже пологий та широкий. На боковій марені по правій орографічній строні стаємо на ночвлю.

Фото 5.1 Вид з маренного валу з місця ночівлі л. Кітлод.

Фото 5.2 Траекторія руху від ночівлі на маренному валу л. Кітлод.

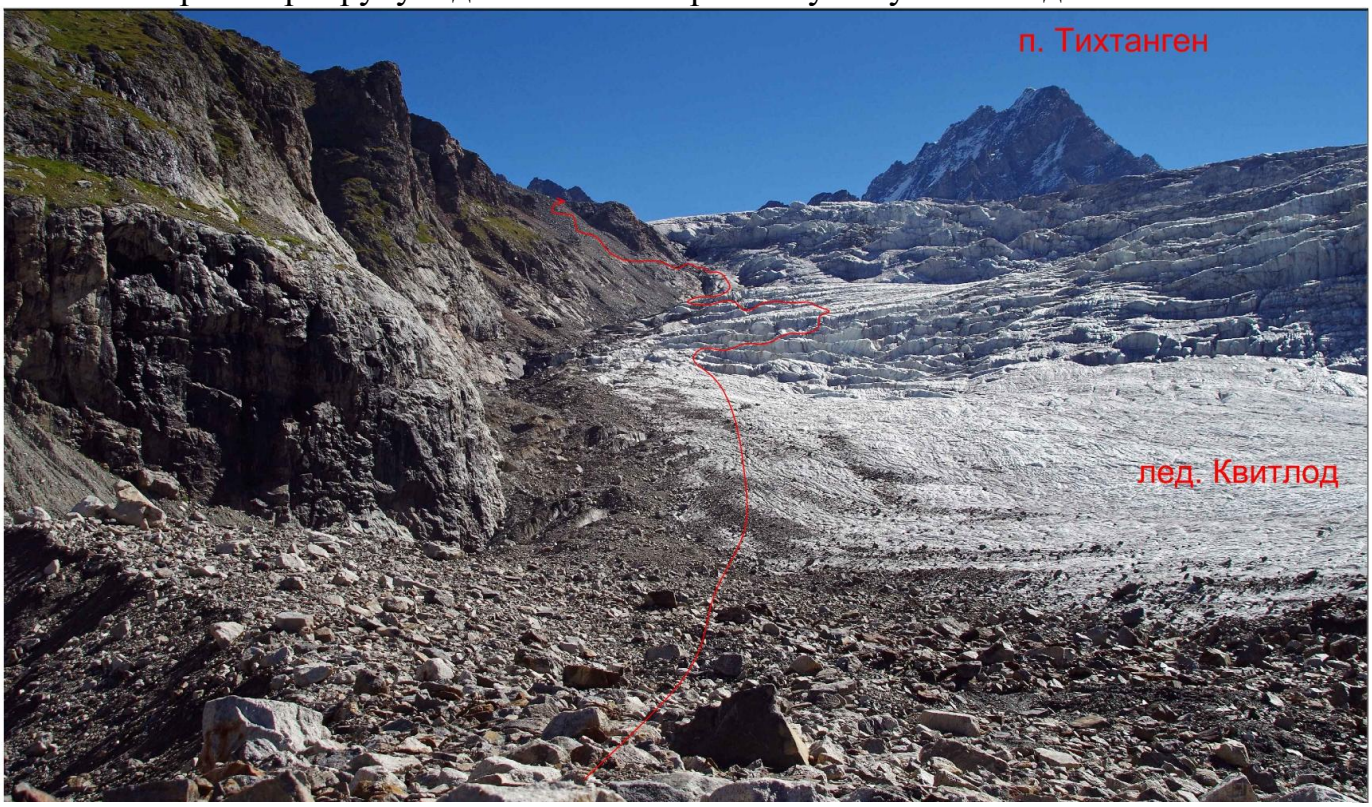

Фото 5.3 Траекторія руху л. Кітлод, до верхніх Кітлодських ночівель.

Фото 5.4 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.5 Рух льодопадом л. Кітлод.

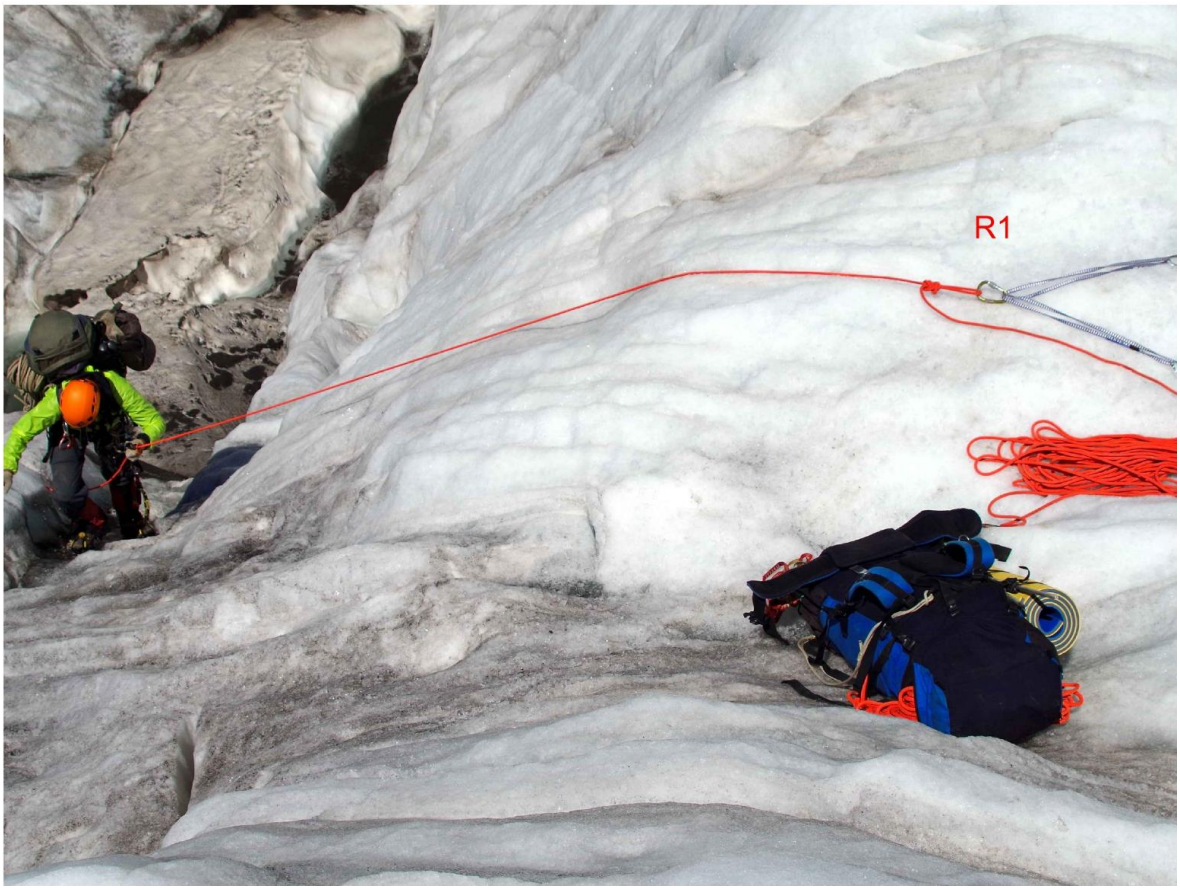

Фото 5.6 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.7 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.8 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.9 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.10 Рух льодопадом л. Кітлод.

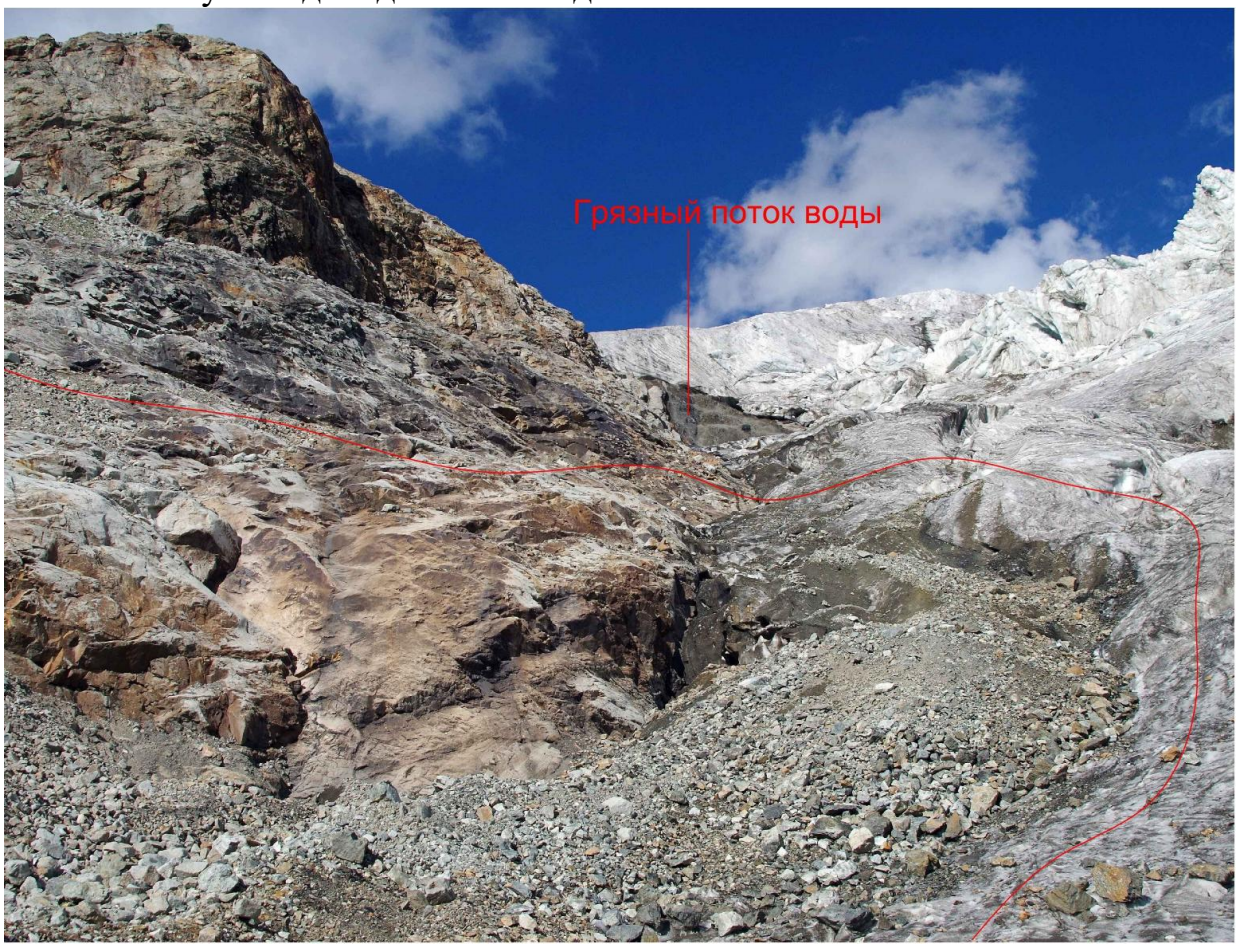

Фото 5.11 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.12 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.13 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.14 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.15 Рух льодопадом л. Кітлод.

Фото 5.16 Місце ночівлі на 2й ступені льодопаду л. Кітлод.

Фото 5.17 Панорама верхньої частини льодопаду л. Кітлод.

День 12. 17/08. 2018.

Виходимо о 7:00 з місця ночівлі, йдемо у зв'язках пологим льодовиком (Фото 5.18), ближче до правого орографічного схилу. За декілька переходів підходимо під перевальний взліт, вішаемо 1 мотузку перильну, довжиною 45м (R6-R7), по схилу осипному крутизною 45 градусів(Фото 5.19). Виходимо на перевальний гребінь, на точку підйому (Фото 5.20, 5.22), на перевалі о13:30. Далі рухаемось по требню у північному напрямку до точки спуску (Фото 5.21).Далі з точки спуски спускаемось конгломератним схилом близько 50м, та вішаемо перильну мотузку на спуск 50м (R8-R9), по скельному рельефу., далі продовжуемо рух по конгломератному схилу униз до місця ночівлі (Фото 5.20, 5.22), на місці ночівлі є достатньо рівного місця та є невеличка річка з питною водою, дуже вдале місце для ночівлі.

Фото 5.18 рух до перевалу Комарова, л. Кітлод.

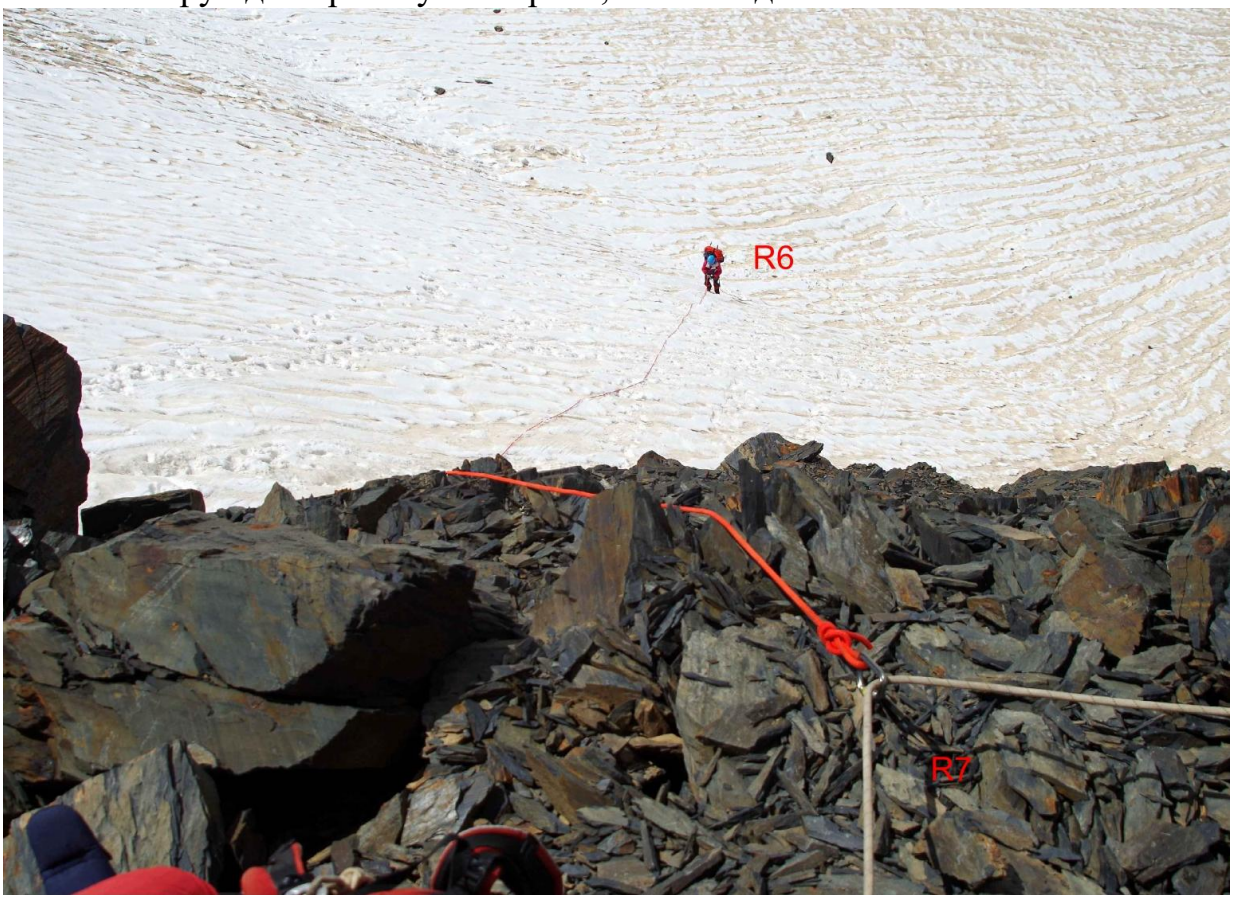

Фото 5.19 Вихід на перевальний гребінь.

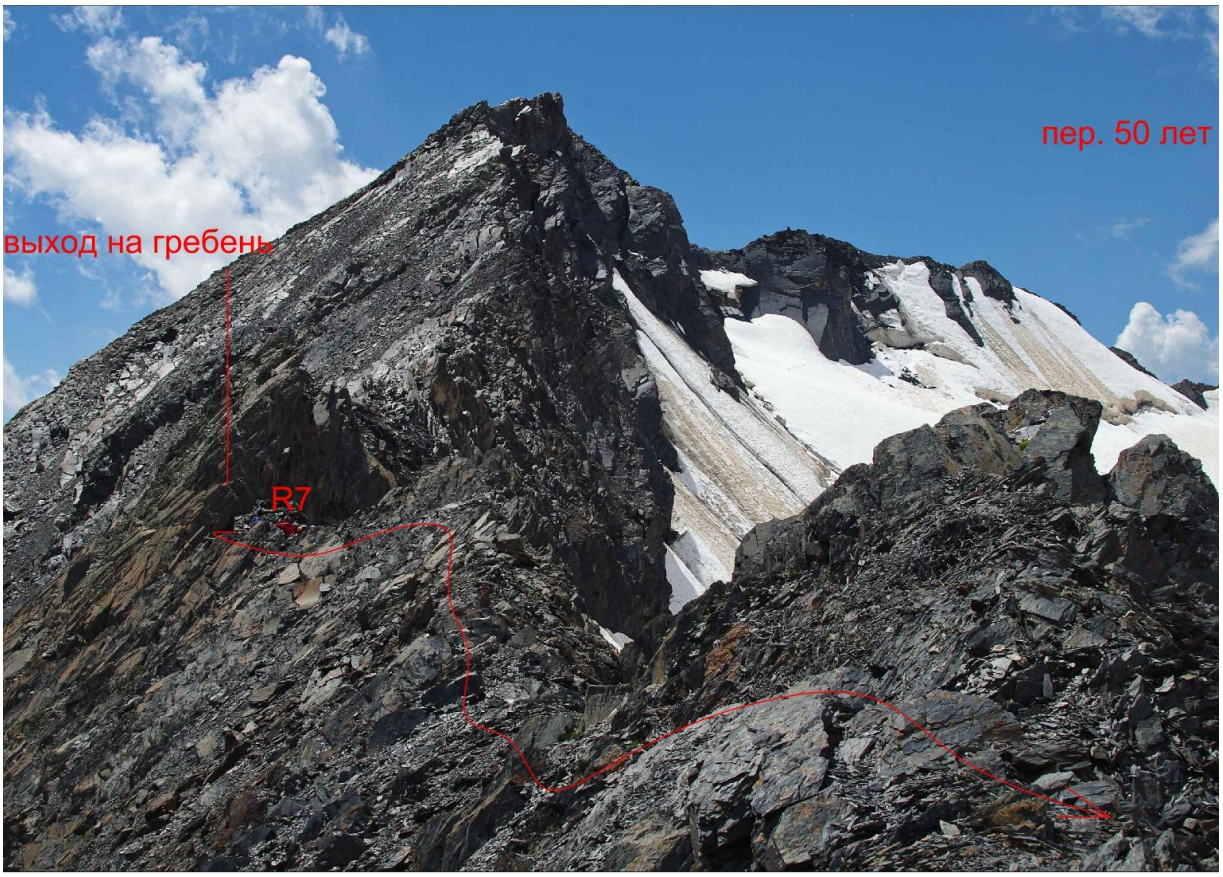

Фото 5.20 Вихід на перевальний гребінь..

Фото 5.21 Шлях з гребня в сторону л. Цанер.

Фото 5.22 Група на превалі Комарова.

Фото 5.23 Група, рух перевальним греблем з точки підйому до точки спуску.

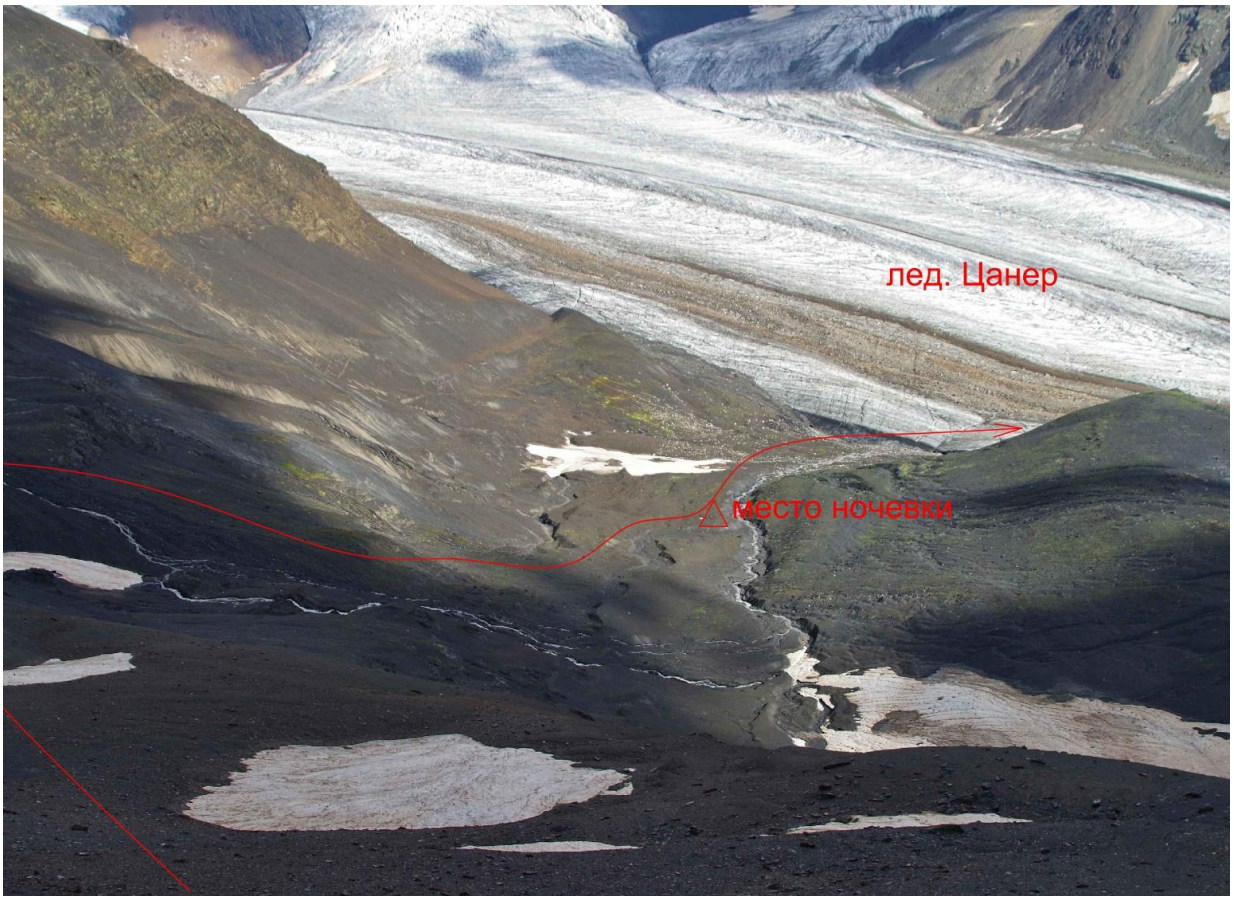

Фото 5.24 Рух вниз з перевалу в строну л. Цанер.

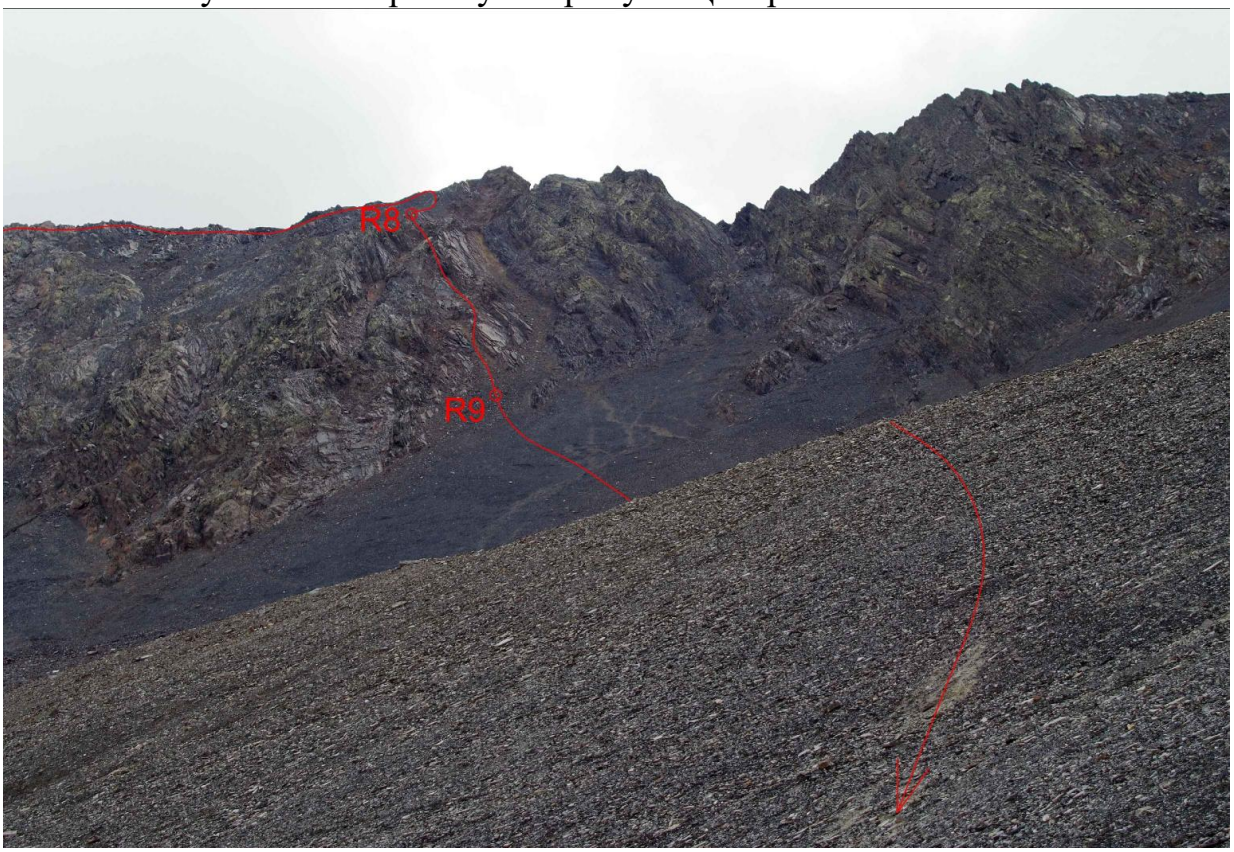

Фото 5.25 Шлях спуску з перевального гребня.

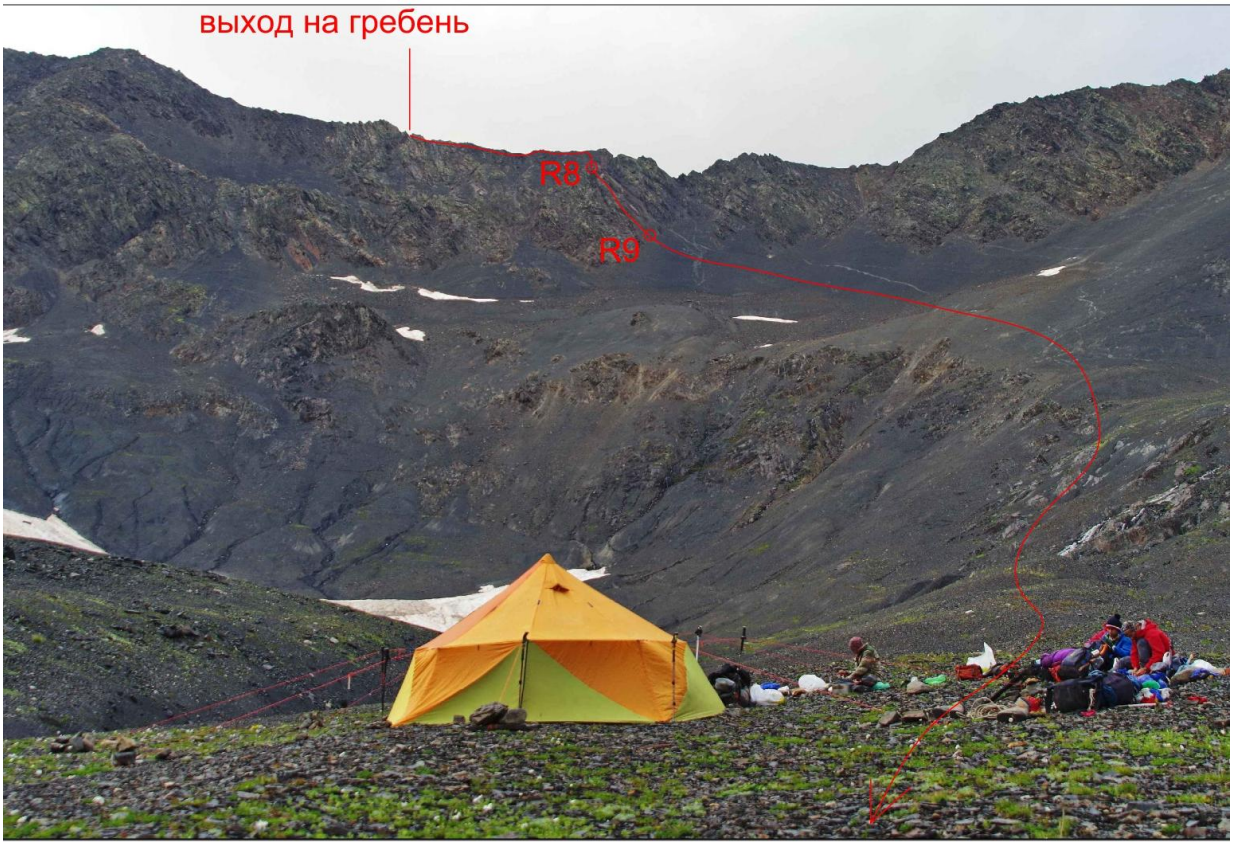

Фото 5.26 Місце ночівлі з видом на щлях спуску з перевального гребня.

День 13. 18/08. 2018.

Виходимо з місця ночівлі о 6:30. Починаемо спуск відкритим льодовиком Цанер, ближче до правого орографічного борту, за два переходи доходимо до місця де закінчується язик льодовика Цанер та плавно переходить у баранячі лобби засипані різнокаліберним камінням, в одному місці є великий камінь, навколо якого є старі петлі та залишки репшнурів. Робимо свою станцію навколо каменя та вішаємо перильну мотузку (R10-R11), притримуючись за перильну мотузку спускаемось донизу 40м косою полицею засипаною камінням. Після, продовжуємо спуск доницу доволі різко звертаючи на ліво орографічно, та шукаємо оптимальний шлях спуску по баранячим лобам. Зрештою спустившись на відкритий льодовик, продовжуємо рук у кішках з льодорубом.

Після обіду нас накриває сильна злива, встановлюємо зовнішню частину нашого намету, та готуемо їжу у середині поки перечікуемо сильну зливу. По закінченню зливи, переходимо по відкритому льодовику з правого на лівий орографічний борт, та шукаємо місце для ночівлі на маренному валу.

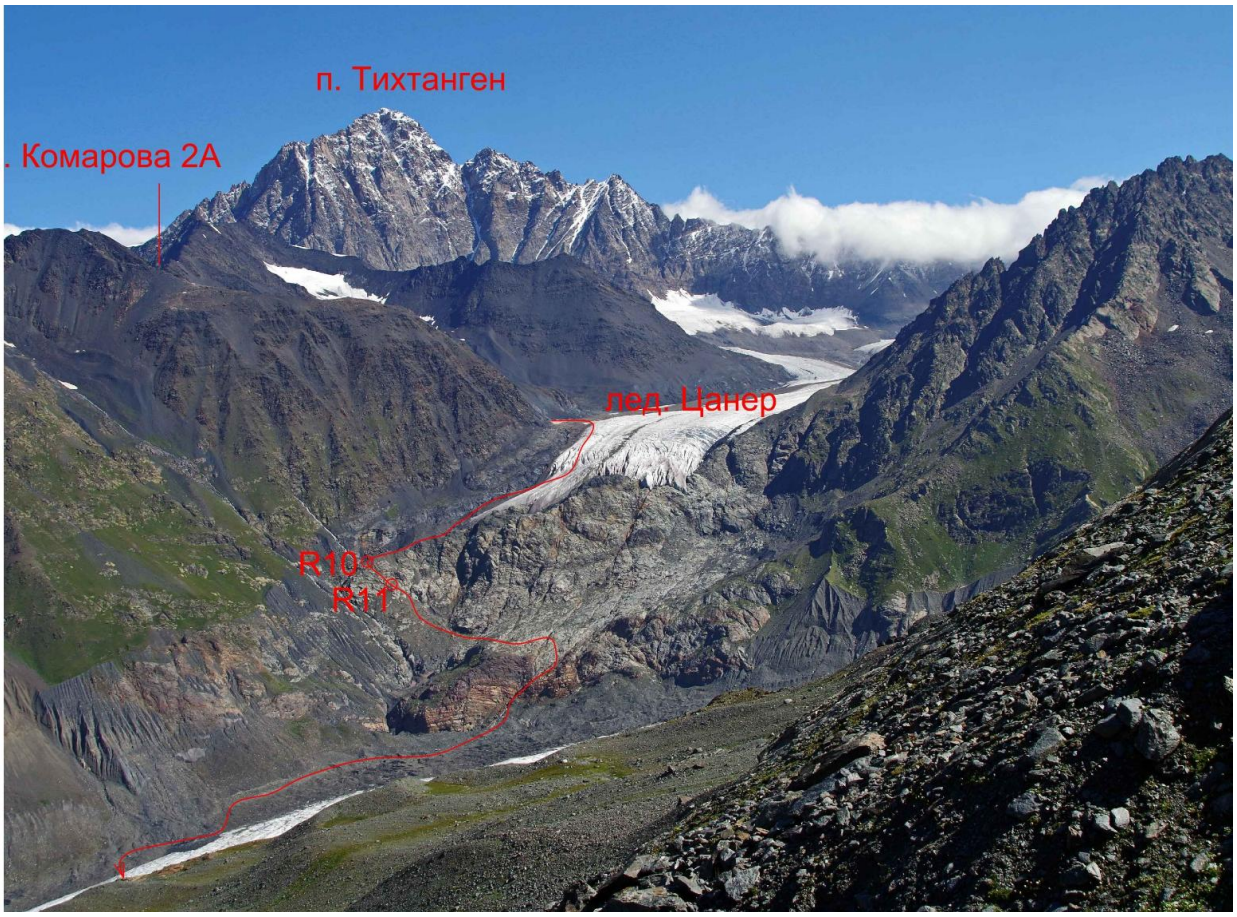

Фото 5.27 Рух на спуск по льодовику Цанер.

Пер. Новачків (1Б 3170)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванеті я	Хр. Пкараш	л. Цанер л. Нагеб	Комарова	3170	43°2'3"N 42°30'22"E	1Б	-	-

День 14. 19/08. 2018.

Підйом на перевал Новачків 1Б, починаємо вранці о 6:45. Піднімаємось доволі крутим осипним схилом лівого орографічного борту льодовика Цанер (Фото 6.1). За один перехід виходимо на невелику виражену ступінь, з пологою і доволі широкою полицею, де росте трава та багато майданчиків де можна поставити намет, поряд біжить струмок (Фото 6.2). Далі підіймаємось більш пологим схилом близько 30 радусів, до яскраво вираженого баранячого лоба якраз над нами, схил переважно осипний (Фото 6.3).

Піднявшись на яскраво виражені баранячі лоби, зробили привал, для оцінки перевального злету. Правим орографічним бортом льодовика на перевальному злеті, по баранячим лобам підійматись небезпечно, дуже багато каміння лежить на крутих схилах поверх гладких баранячих лобів. Як правило більшість груп що йдуть перевал на спуск, проходять його як раз по баранячим лобам, провішуючи

близько 2х перильних мотузок на спуск (Фото 6.6). Періодично по цим баранячим лобам приліьають камені зверху, при падінні часто зачіпають камені які трапляються на їх шляху і схил стає схожим на більярдний стіл.

Врешті приймаємо рішення ріхатись по льодовому схилу, і провішуємо 2 перильних мотузки на підйом R1-R3 (Фото 6.6). Всі станції на льодобурах.

До того як прийняли рішення рухатись по льодовому схилу, спробували розвідати шлях підйому по баранячих лобах, зрештою тільки час на це витратили.

Періодично і на траєкторії нашого підйому прилітали камені. Тому оптимально проходити перевальний зліт дуже рано пока не світить сонце, та не починають витаювати каміння.

На перевальну сідловину зайшли зрештою близько 17:00 (Фото 6.8-6.9). Перевальна сідловина осипна, є перевальний тур, поклали записку. Спуск з перевалу Новачків у сторону л. Нагеб починається осипним схилом по перевальному кулуару, і через один перехід виходимо на пологу широку трав'янисто-кам'яну полицю, яка закінчується скильними скидами, ту є місця для наметів, стаємо на ночівлю.

Фото 6.1 Вид на підйом з місця ночівлі на льодовику Цанер.

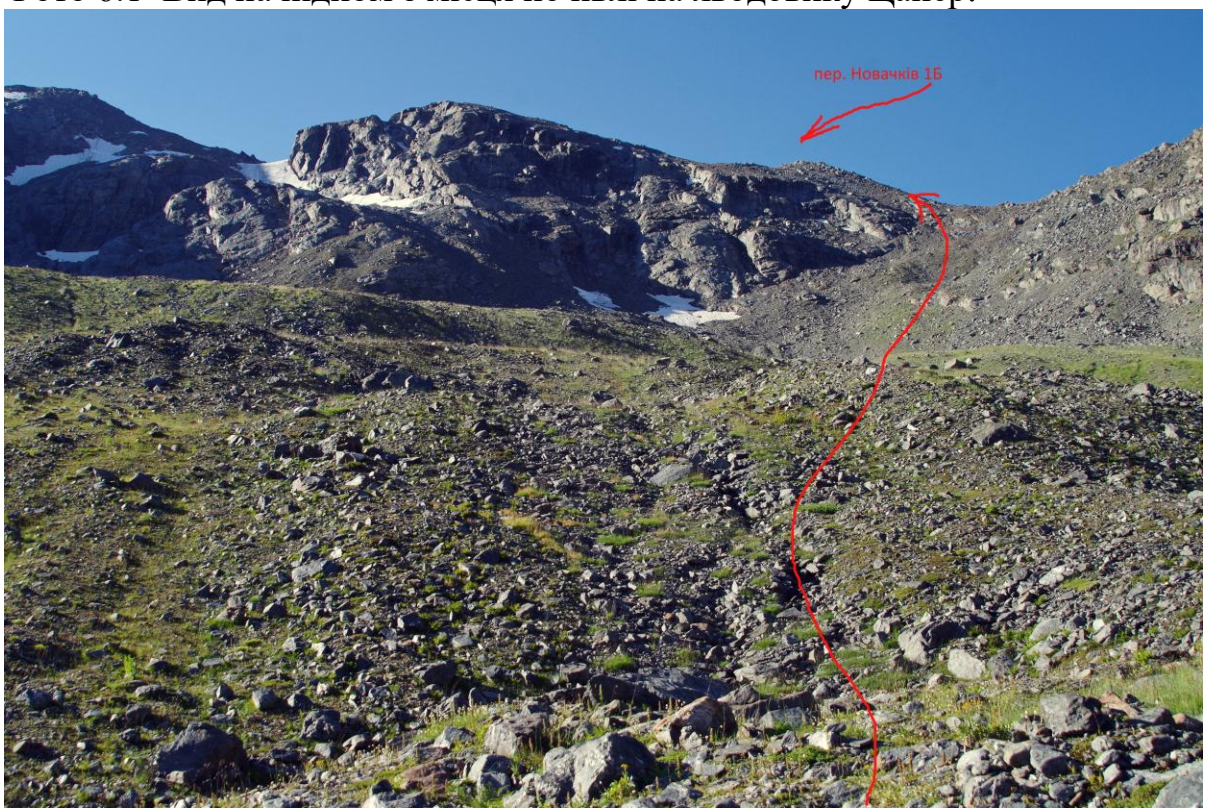

Фото 6.2 вид на яскраво вираженний баранячий лоб.

Фото 6.3 Шлях підйому від льодовика Цанер..

Фото 6.4 Зручне місце для ночівлі.

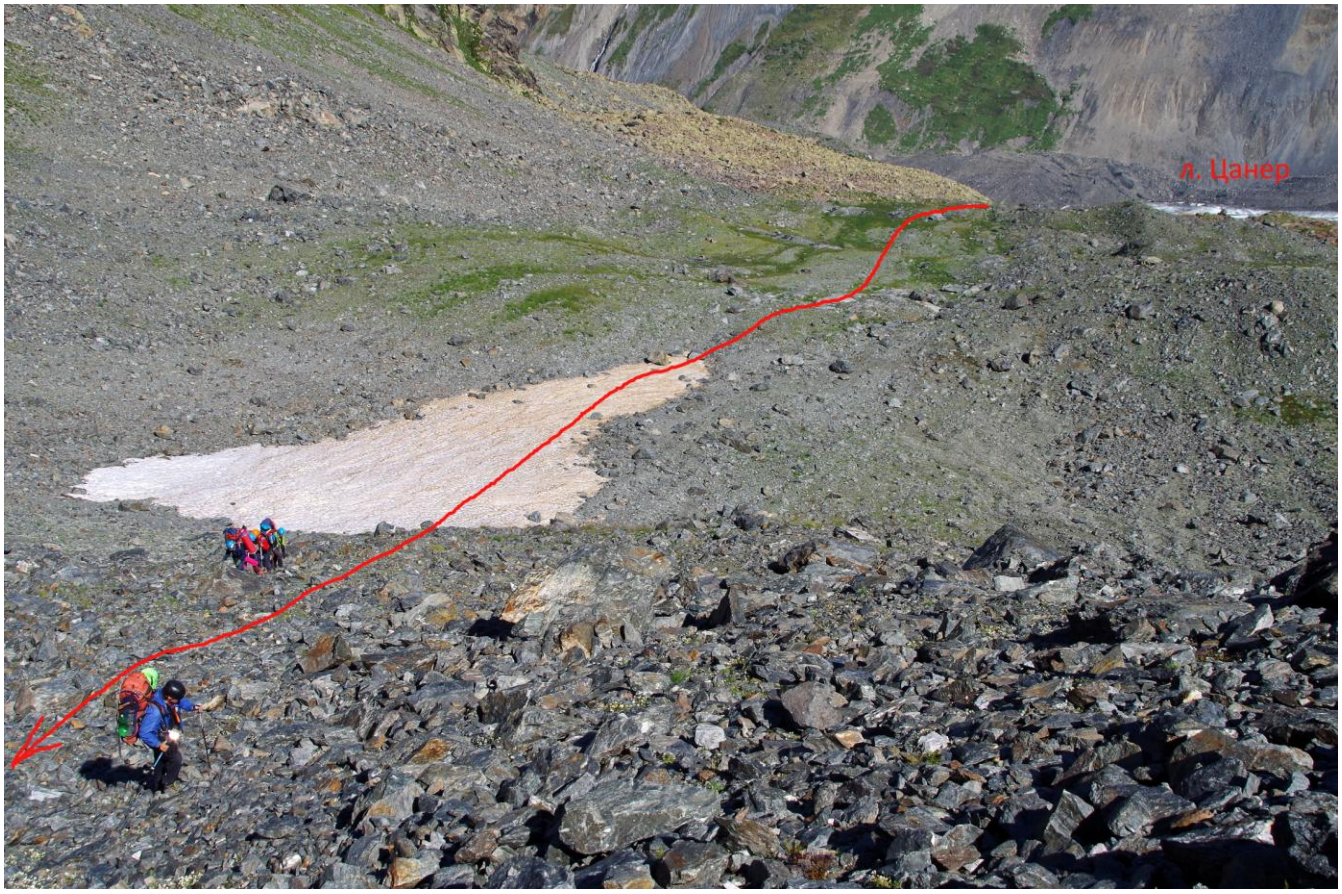

Фото 6.5 Шлях від льодовика Цанер до яскраво виражених баранячих лобів .

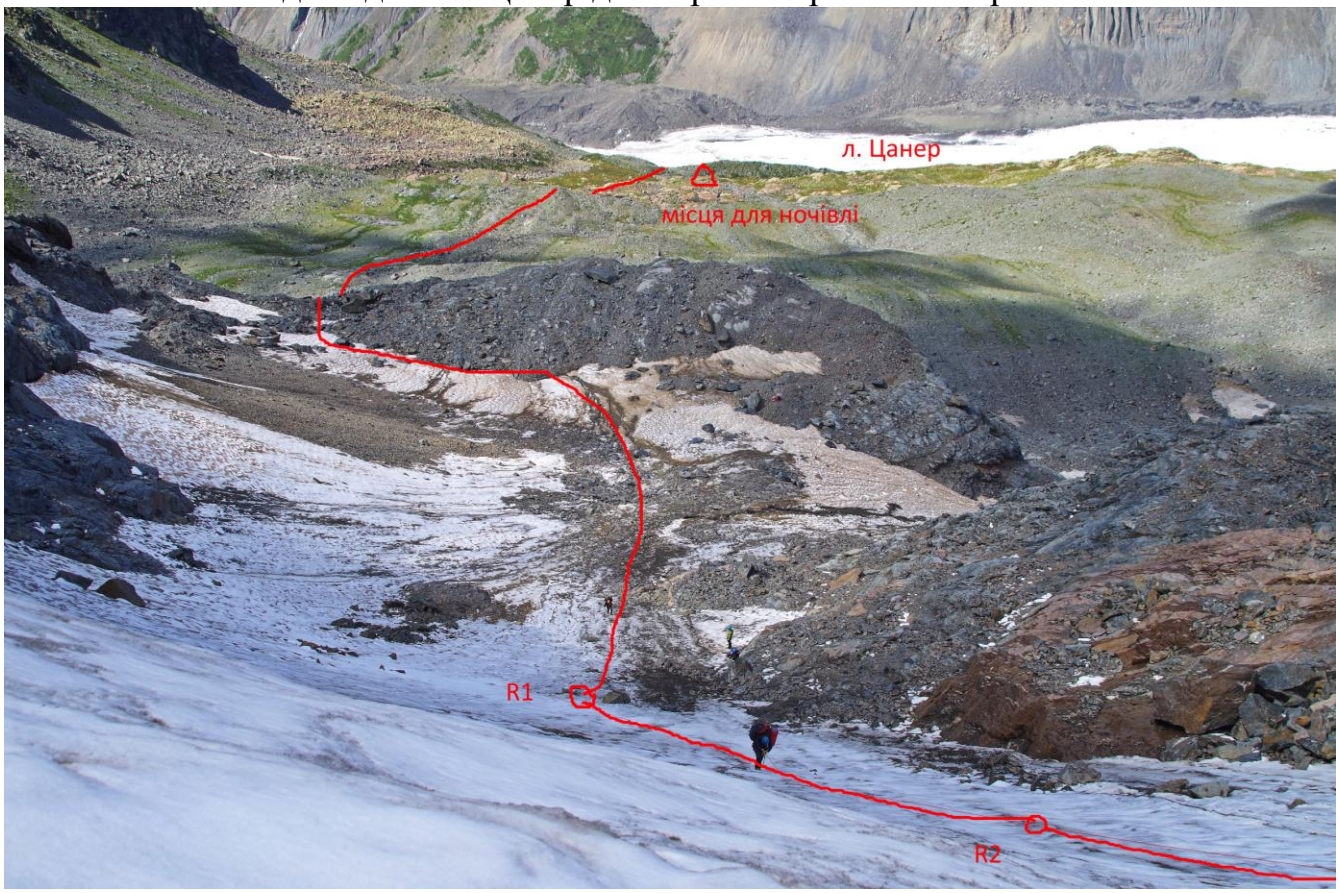

Фото 6.6 Шлях підйому на перевальний зліт, від яскраво вираженніх баранячих лобів.

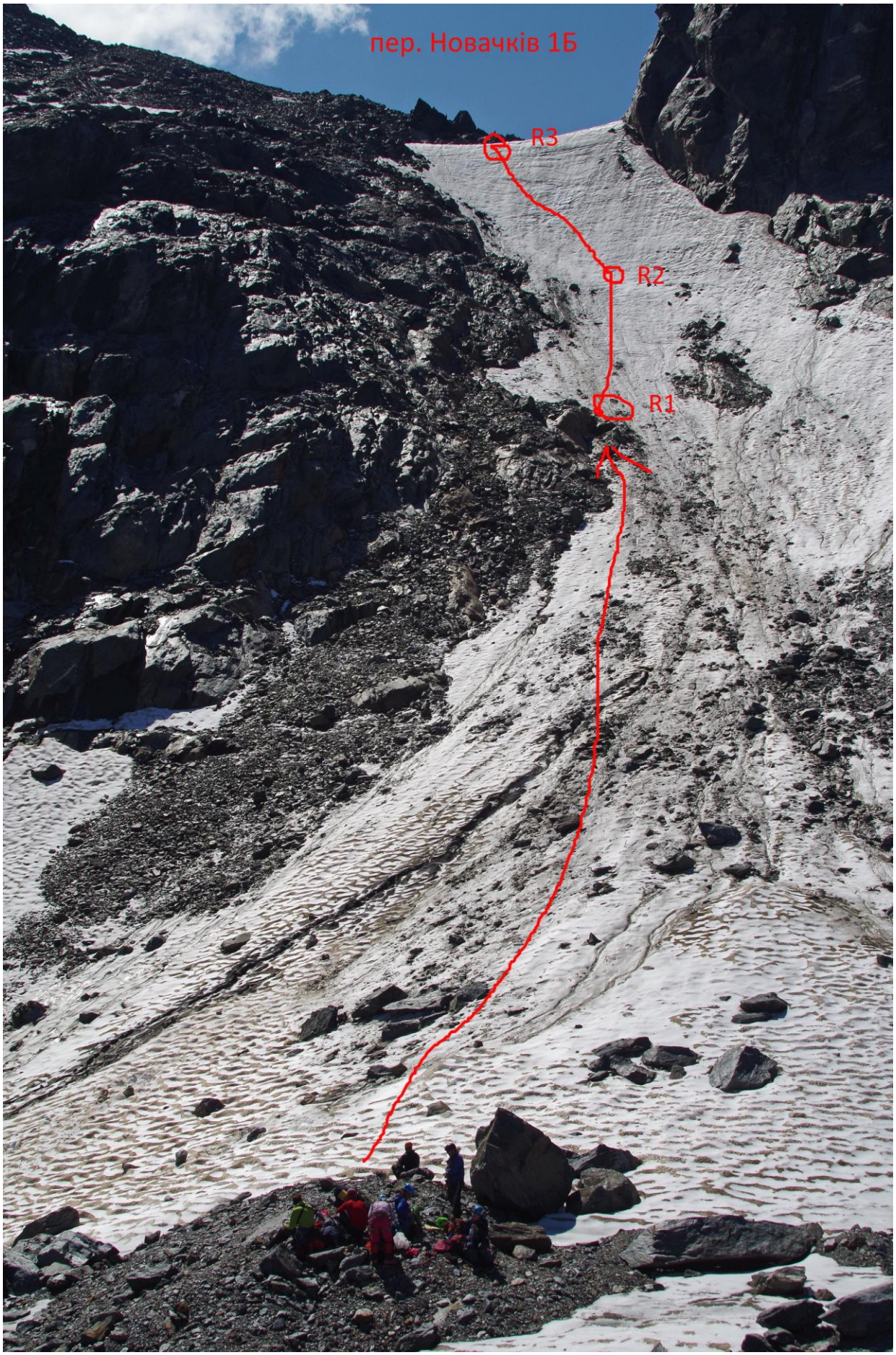

Фото 6.7 Шлях підйому на перевальний зліт, від яскраво вираженніх баранячих лобів .

Фото 6.8 Группа на перевалі Новачків 1Б.

Фото 6.9 Группа на перевалі Новачків 1Б .

Фото 6.10 Початок спуску з перевалу Новачків 1Б, в сторону льодовика Нагеб .

Фото 6.11 Початок спуску з перевалу Новачків 1Б, в сторону льодовика Нагеб .

Фото 6.12 місце для ночівлі на спуску з перевалу Новачків 1Б, в сторону льодовика Нагеб .

День 15. 20/08. 2018.

Від місці ночівлі виходимо о 7:30, за один довгий перехід зрештою вийшли на льодовик Нагеб. Від місця ночівлі спускаємось до ниці плавно притискаючись до лівого орографічного борту кулуару, який стає ширшим. По крупноблочній осипі починаємо траверс правого орографічного борту льодовика Нагеб з плавним спуском на маренний вал, оріентир це величезний камінь, який стоїть на одному з скельних виступів, біля нього проходить стехка, якак важко читається, та місцями губиться. Схили переважно трав'янисті з насипом каміння та густо виступаючими доволі крутими скелястими виступами. В цілому схил правого орографічно борту льодовика Нагеб виглядає як схил з ступінчасто випираючими поляцями трав'янистими переважно. Основна ідея, це знаходити шлях між цими полицями у місцях їх злиття. (Фото 6.13 – 6.18)

Фото 6.13 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Фото 6.14 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Фото 6.15 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Фото 6.16 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Фото 6.17 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Фото 6.18 Шлях траверсу з перевалу Новачків 1Б.

Пер. Рокуєла Кента (1Б 3500)

район	хребет, масив	які ущелини з'єднує	назва (рекомендована), при необхідності, що означає	висота (м)	координати (WGS-84)	категорія складності		
						сезон	зима	міжсе-зоння
Сванетія	Хр. Лакхилда	л. Нагеб д. р. Хвібу	Рокуєла Кента	3500	43°1'41"N 42°57'34"E	1Б	-	-

Виходимо на маренний вал льодовика Нагеб о 8:40, за 3 переходи, оминаючи тріщини, підіймаємось закритим льодовиком на перевал Роквела Кента 1Б (Фото 7.1-7.4).

На перевалі о 12:00 (Фото 7.5-7.6).

Спуск з перевалу має вигляд кулуару з доволі крутим, близько 40 градусів осипним схилом. При спуску краще використовувати льодоруб для підстраховки. Зрештою осипний кулуар розширюється та виположується (Фото 7.7-7.10).

Внизу кулуар переходить у пологу широку долину, яка вкрита крупноблочною осипною ковдрою, пересуватись якою дуже незручно. Тому продовжуємо рух у низ притискаючись до правого орографічно борту долини, де швидко виходимо на трав'янистий схил та обходимо більшу частину осипного поля. По закінченю, осипне поле переходить у дуже широку та дуже пологу долину з струмком, вкриту травою, на цьому місці стаємо на ночівлю (Фото 7.11-7.12)

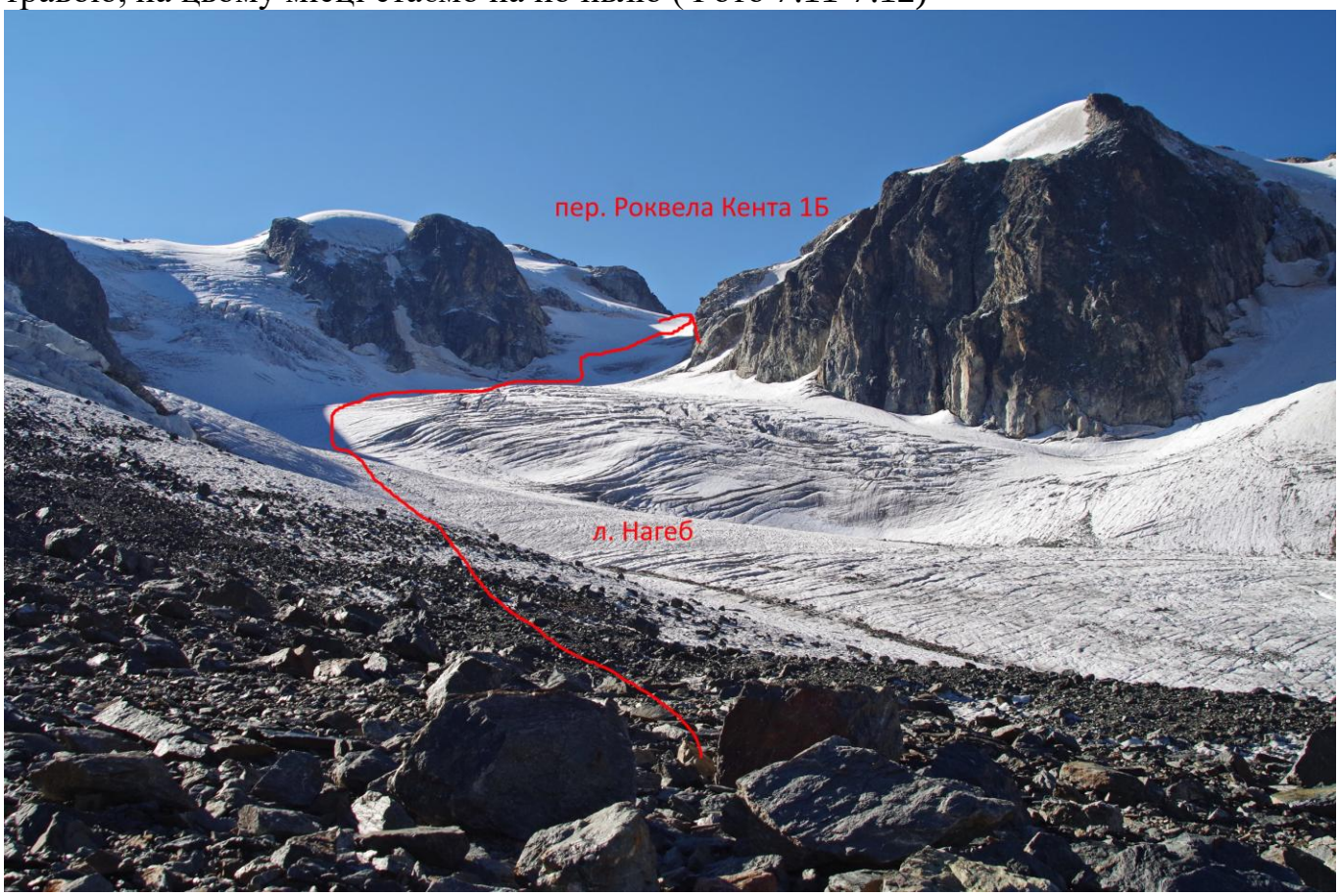

Фото 7.1 Шлях підйому на перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.2 Шлях підйому на перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.3 Шлях підйому на перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.4 Шлях підйому на перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.5 Перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.6 Перевал Роквела Кента 1Б.

Фото 7.7 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

Фото 7.8 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

Фото 7.9 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

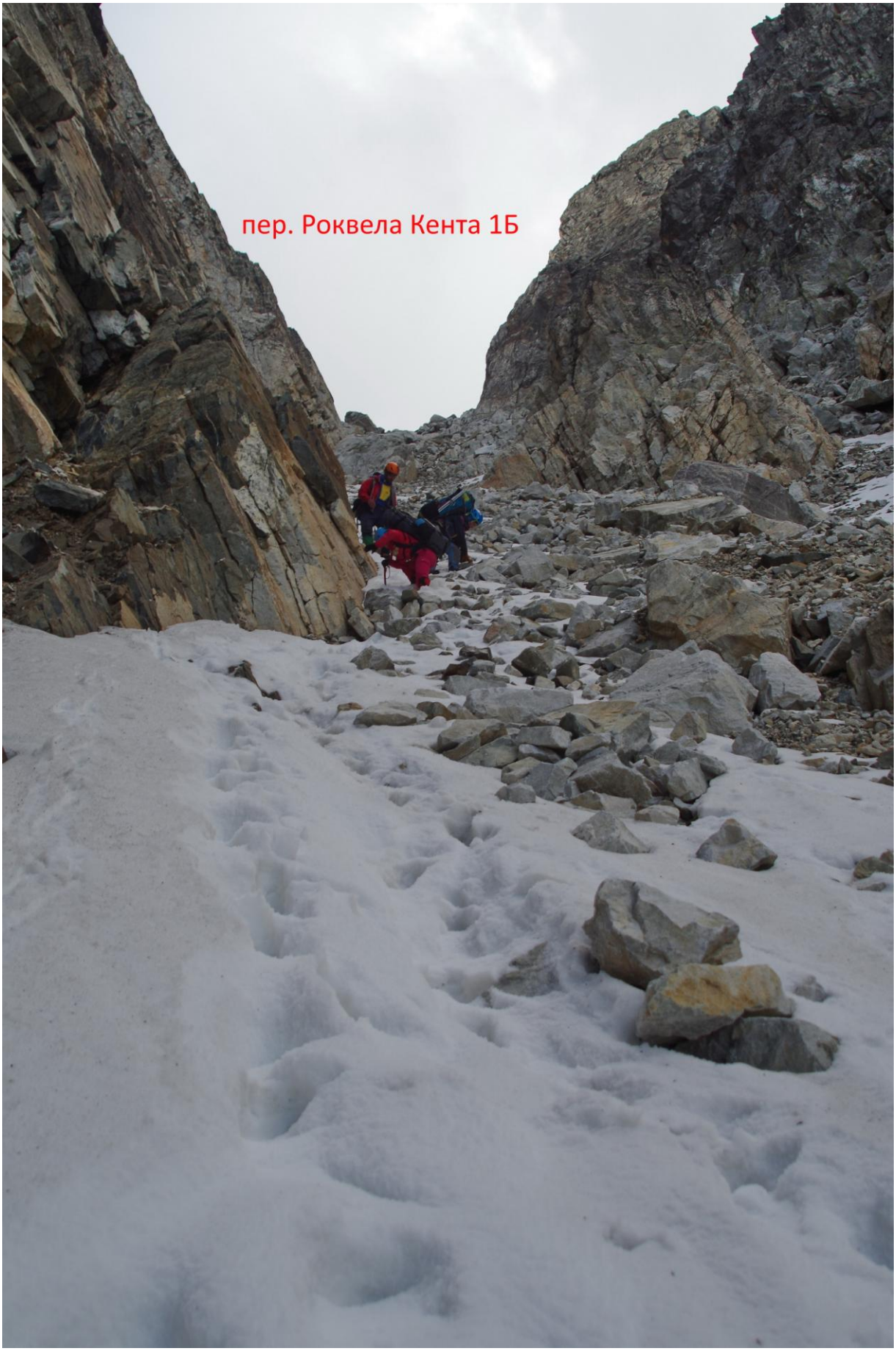

Фото 7.10 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

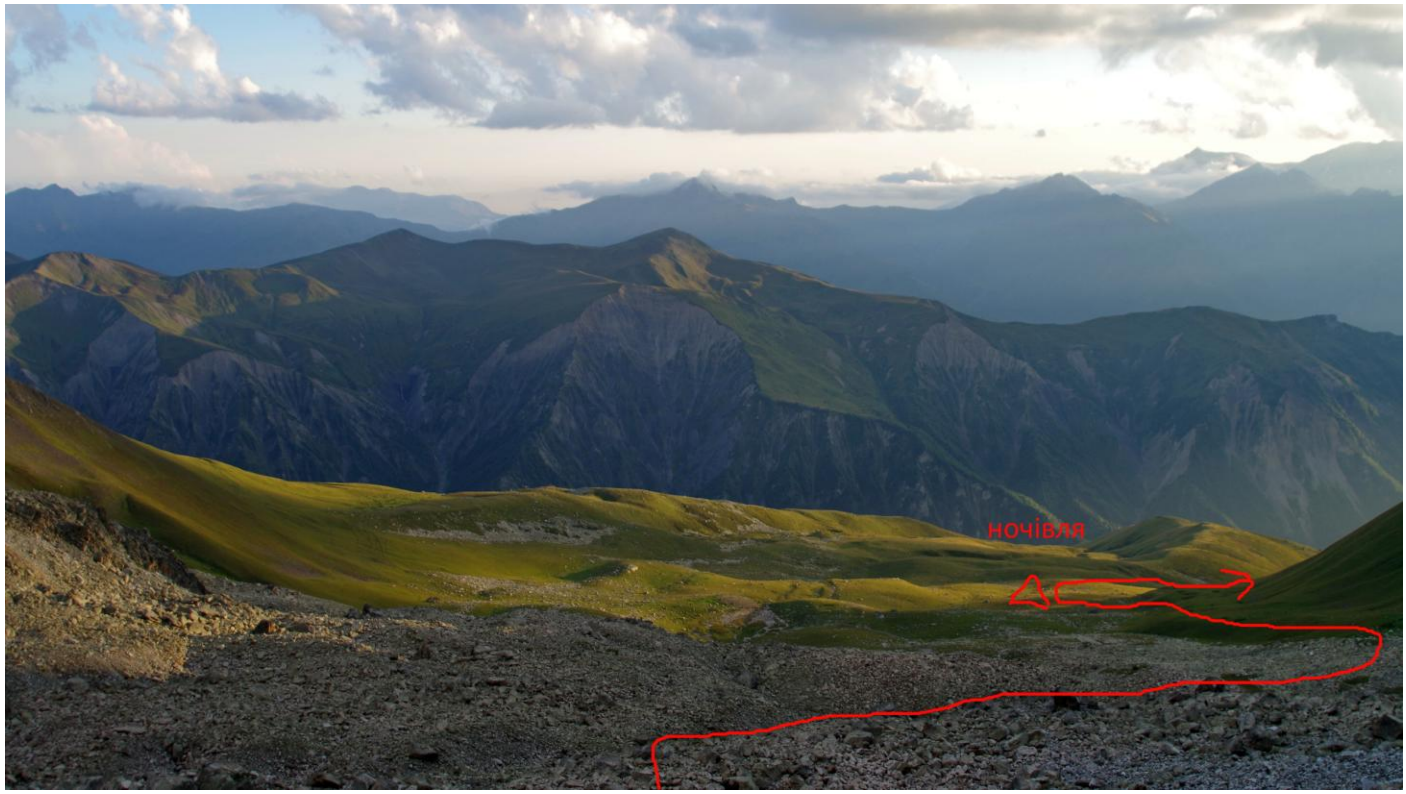

Фото 7.11 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

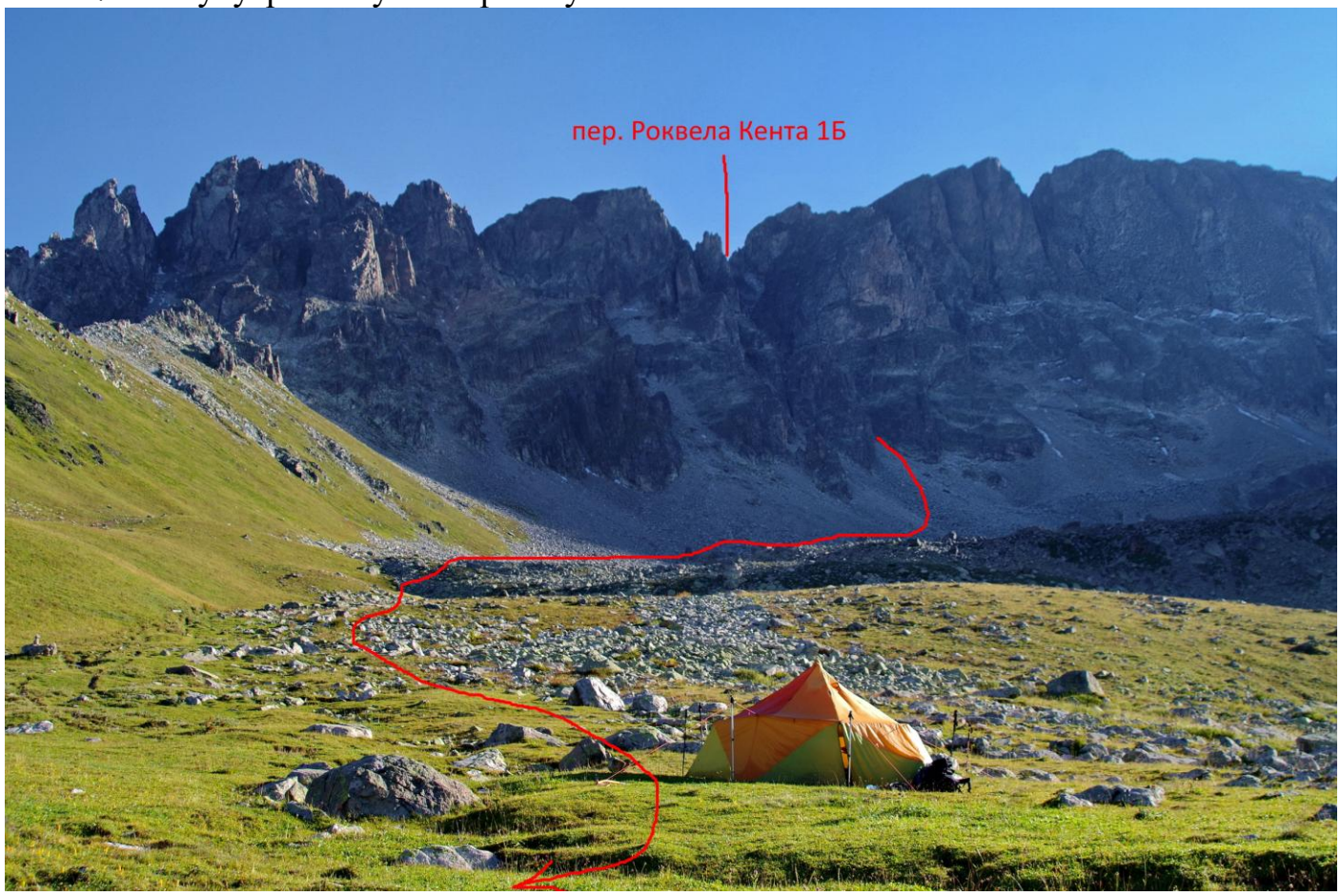

Фото 7.12 Кулуар на спуск зперевалу Роквела Кента 1Б.

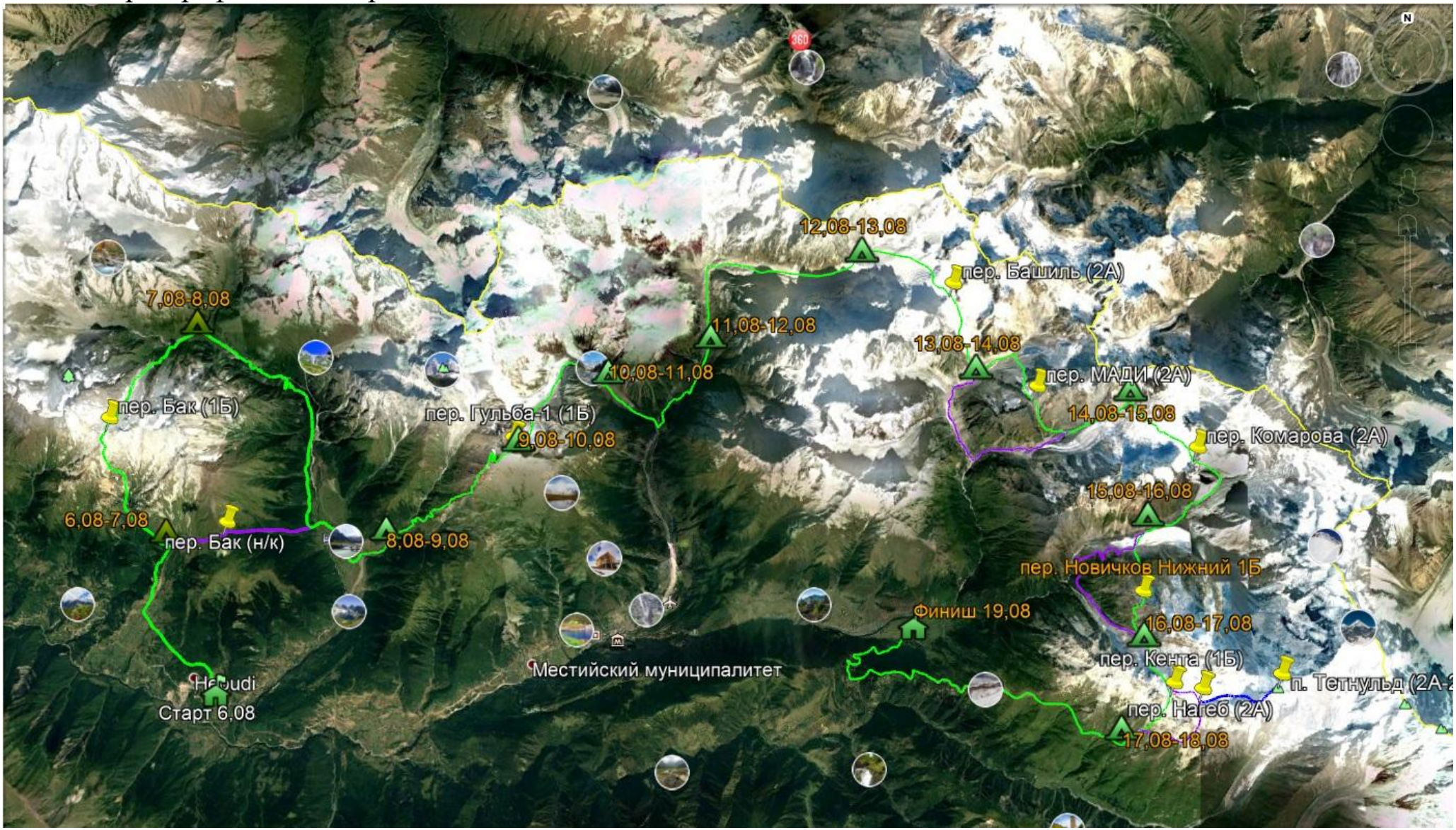
День 16. 21/08. 2018.

Загалом виходимо доволі пізно, о 9:20. Від місця ночівлі до гірськолижних підйомників іде хороша натоптана стежка, яка огинає в суммі 3 відроги, та приводить до гірськолижних підйомникі та грунтової дороги, за 2 переходи. Дорога вздовж широкого пологого хребта спускається до перевалу Угир, з якого у селище Жабеш спускається автомобільна дорога з бетоним покриттям, та серпантином спускається у низ. Близько 18:00 непоспішаючи ми доходимо до селища Жабеш.

Фото 7.13 Рух від перевала Роквела Кента 1Б до селища Жабеш.

3.4. Картографічний матеріал

4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту.

Наш похід умовно можна поділити на 3 частини:

1. Лінійна чстина з одним перевалом Бак 1Б, на 3 дні. З самого початку ця частина планувалась як акліматизаційна, та для того щоб розходитись та більш плавно ввійти в ритм походу. Стартували з селища Іпралі з відносно легкими рюкзаками з промужною ночівлею неподалік селища, для плавного набору висоти, та фінішем у Мазері. Ця частина мала на меті перевірити группу на акліматизацію , у випадку якщо щось станеться, або комусь буде недобре, ми без проблем зможемо вийти з цього району до найближчого населенного пункту.

2. Наступна частина це від Мазері через перевал Гульба 1 спуск до прикордонної застави на злитті річок Местіачала та Чаалат. Це технічно легка частина з відносно важкими рюкзаками, з можливістю зійти з маршруту.

3. Остання частина найвища, найдовша з максимальною автономністю, та технічно найскладніша. В цій частині всі технічно складні перевали зконцентровані, а також найвищі за своєю висотою. Захід у цю частину був максимально довгий, від прикордонників на Чаалаті до перевалу Башиль 2А ми підіймались з 2ма ночівлями, це дозволило м'якіше подолати цей відрізок. Відносно легко та швидко пройшли перевал МАДІ 2А, на Комарова несподівано довелося подолати розриви першої ступені льдопаду, які раніше обходили через ранклюфт, який став більше в нашому випадку. І на закінчення мальовничі перевали Новачків та Роквела Кента з видом на величний Тетнульді.

При підготовці до походу в Сванетії рекомендується добре вивчати матеріали попередніх груп та фізично готуватися до подолання протяжних крутих підйомів та спусків. Наша фізична підготовка включала в себе біг по 1-1,5 години 2 рази на тиждень. Технічну ми підтягували, беручи участь у змаганнях із техніки пішохідного туризму. Ну і тактичну – добре вивчивши матеріали попередніх групп. Також оптимальний час проведення походу, з точки зору стабільності погоди – це друга половина серпня. Ак правило в цей період найдовше тримається сонячна стабільна погода.
Погода часто визначає успіх походу. Для прикладу, за 3-4 тижні до нас у продовж 3х тижнів Сванетію поливали рясні дощі. Як наслідок багато рік повиходили з берегів, багато було зсувів грунту, обвалів, багато мостів знесло. Також останній десяток років Сванетія активно розвиває свою інфраструктуру, дороги будують все вище та все далі, це суттево полегшує транспортну складову походу.

5. Додатки

5.1 Перелік особистого, групового спорядження склад аптечки та ремнабору

Перелік особистого спорядження

Рюкзак + самострах с карабіном
Накидка на рюкзак
Трекпалки
Технічне
Каска
Система (2 вуса)
Ледобур (2 шт)
Ледоруб
Кошки
Стакан/8ка
Жумар
Пруси 2 шт
Петлі (120 см 2шт)
Карабини (6шт)
Крючок для петли Абалакова
Ходове
Черевики
Гамаши
Ходовшкарпетки не менше 2 пари
Штани
Термуха верх
Термуха низ
Фліска
Вітровка
Штормовка
Рукавички тонкі
Запасні рукавички
Верхонки
Бафф на шию
шапка
Окуляри / маска в чохлі
Бівуачне
Термуха низ
Термуха верх
Нижня ілизнае
Шкарпетки для сну

Пуховка
Теплі рукавиці
Самоскиди
Спальник у гермі
Килимок
Капці
Сидушка
Шмотники та герми
Кухня
Тарілка
Кружка
Ложка
Ніж
Емність для води 1 л не менше
Запальнички 3 шт, кремніві.
Електроніка
Телефон
Годинник наручний
Ліхтарик налобний + батарейки
Шнуры для техники
Гігієна
Туалетка
Зубна щітка
Зубна паста
Мило
Засоби особистої гігієни
Документи
Ксівник/герма
Паспорт
$300 нал + на карте 300$
Банківска карта
Страховка поліс
Різное
Особиста аптечка
Сміттеві пакети

Перелік групового та спеціального групового спорядження

Ходове технічне:
Мотузка №1 50м
Мотузка №2 50м
Мотузка динаміка 50м 8.9мм
Якір сніговийй №1
Якір сніговийй №2
Пикет сніговийй №1
Пікет сніговийй №2
Розхідкаа (6 мм) на 10 м
Набір закладок
6 оттяжек
Лопата
Лопата
Бівуачне:
Шатер (зовнішка)
Шатер (внутрянка)
Шатер (дно)
Шток
Кухня:
Котел №1
Котел №2

Стеклотканина
Пальник №1 MCP
Пальник №2 MCP
рем набор до пальників + запасний насос
Половник
Організаціне:
документи Руковода, карти, описання
Телефон.супутниковий.св'язку
ЖПС навігатор + акуми + зарядка + зап компл батр.
Фотоапарат + аккум.
Відеокамера (гоу-про)
Power-bank + шнурки
Power-bank + шнурки
Солнечна батарея
Прапор Глобуса
Прапор України
Медицина:
Аптечка основна
Аптечка запасна
Аптечка связочна
Ремнабор:

Склад ремонтного набору:

Назва	**Кількість**
Шатер:	
оттяжка вітрова	5м
Тканини на латки	2 шт
голки	1набір
нитки капрон	20м
нитки кевлар	20м
стропа 50мм	1м
стропа 20мм	1м
Рюкзак:	
фастекс 50мм	1шт
фастекс 25мм	2шт
трйощелівка	2шт
Взуття:	

резивоный клей	50мл
суппер клей (цианокрилатний)	20мл
Шило	1шт
Паракод	5м
Проволка нержавіюча	3м
Загальне:	
планка + 4 винтикас шайбочками и гайками	1шт
тросик с з піл велосипеда, 1.5 мм	2м
скотч звичайний	50м
скотч армований	50м
Булавки	10шт
ножовочне полотно	1шт
Латки	1 набір
плоскогубці	1шт

Загальні вага 1,2 кг

Медицина

Склад загальної і особистої аптечок. Підготовка до походу

При підготовці до походу, було затверджені декілька необхідних заходів на тему медицини у горах. Серед них можна підкреслити такі:

- тренінг першої домедичної допомоги (тренування серцево-легеневої реанімації);
- практичні заняття з накладання перев`язок та вивчення можливих розладів здоров`я людини в умовах аутдор;
- тренування з транспортування постраждалих;
- відвідування клубних лекцій ТК Глобус з медицини.

Для зручності і безпеки, аптечку було поділено на:

- Основну (загальний запас),
- Запасну (аварійний запас з дублюванням усіх медикаментів),
- Особисту (особисті медичні засоби)
- Пакет на зв`язку ( жгут-турнікет і засоби для кровозупинення на 1 зв`язку двійку-трійку).

Основна аптечка – це спеціальна сумка для зберігання медичного приладдя і медикаментів. Її транспортував командний медик. Для зручності, вона поділена на багато секторів, що допомагає логічно розподілити всі складові аптечки.

Пігулки були класифіковані за галузю дії на організм (Шлунково-кишечні, серцеві, застудні та інше.) Кожен розділ аптечки був підписаний, а також був лист змісту аптечки (заламінований лист паперу) з короткими рекомендаціями використання медичних засобів.

Усі блістери пігулок були заклеєні скотчем с внутрішньої сторони. Ампульні препарати були запаковані у пластиковий контейнер і зберігалися у бічному кармані аптечки, разом зі шприцями.

Вона є дуже місткою і зручною у використанні в умовах біваку або привалу. Проте, як показує досвід, для екстренних і термінових заходів, краще мати зручну Екстрену аптечку, з засобами для кровозупинення, антигістамінними препаратами та іншим.

Загальна вага аптечки 2200 г

Запасна аптечка - це резервна аптечка на випадок втрати основної аптечки. Її транспортував не медик. У склад запасної аптечки входим мінімальний резерв усіх медикаментів та деяких кровозупинних засобів.

Пакет на зв`язку – це екстренний пакет медичних засобів на 1 зв`язку. До її складу входить турнікет, перев`язувальні засоби, знеболююче, антигістамінне та спецефічні препарати. Несе її один з учасників зв`язки.

Особиста аптечка складається з засобів, які можуть допомогти кожному участнику адаптуватись до складних умов у поході.

Хвороба №1

Нагноєння кутикули нігтя на нозі

У одного участника на 7-ий день походу почало наривати кутикулу нігтя на нозі. Палець трохи збільшився у розмірах і хворобливе місце мало характерний вид запалення, через шкіру було видно скупчення рідини гною. Медик спостерігав за процессом 2 дні. Гнійник збільшувався у розмірах і серйозно турбував учасника.

Маючі на увазі факт того, що добратися до населенного пункту займе близько 1 день, а стан здоров`я участника не є критичним, було прийнято рішення розкрити гнійник через опасіння, що він лопне під час активного руху у чоботі.

Засоби: голка зі шприця, спиртові серветки, хлоргексидин, рукавиці, пластир, банеоцин.

Процесс: гнійник обережно був вскритий стерильною голкою. Натисканням пальців у рукавицях та спиртових серветок, гній був вичавлений з рани. Рана промита хлоргексидином та засипана шкірним антибіотиком Банеоцином. Зверху була зафіксована пов`язка для захисту рани, яка змінювалась 2-3 рази на день. Через 2 дні рана більше не турбувала учасника.

Хвороба №2

Опіки від сонця

Деякі учасники отримали не сильні сонячні опіки.

Шкіра була змащена Пантенолом. Наступні рази учасники більш активно використовували сонцезахисні засоби

Хвороба №3

Мозолі

Активний рух провокув сильні мозолі на ногах у деяких учасників, які при ігноруванні ситуації могли вилитися у серйозні проблеми.

Для запобіганню цьому, проблемні ділянки шкіри заздалегідь закривали тканинним пластирем.

При наявності сильних мозолів, на проблемну ділянку накладалась силіконова підкладка і фіксувалась рулоним пластирем. Даний метод показав свою високу ефективність.

Усі рани від мозолів регулярно оброблялись антисептиком і присипались банеоцином.

Хвороба №4

Отруєння команди водою на перевалі

Після ночівлі на перевалі Нагеб і спуску вниз, один з учасників відчував сильну нудоту, сонливість і слабкість. Симптоми посилювались і переросли в часте блювання. Через 3 години, подібні симптоми блювання та діареї почали відчувати

інші учасники. Небезпечний рельєф та неможливість зробити привал чи розбити табір, ускладнювали ситуацію.

Схожі симптоми охопили 80% учасників. Це наштовхнуло на думку про отруєння водою.

Серед особливостей перевалу Нагеб є льодовикове озеро, яке стікає джерельцями з льодовика донизу. Збільшення популярності вершини Тетнульді, збільшило і кількість туристів на перевалі Нагеб. Не виконання правил користування водоймищ та порушення санітарного стану озера – отруїло води джерел.

Лікування: деякі з учасників використовували сорбенти для зменшення симптомів інтоксикації. Також, було використані пігулки Ніфуроксазід (антибіотик) – по 2 пігулки 3 рази на день.

Учасники почали пити тільки кип`ячену воду та обмежили раціон харчування до дієтичних продуктів (сухарі). Симптоми інтоксикації зникли на наступний день. Відчувалась тільки втома і сонливість, яка не завадили надалі рухатися за графіком.

Висновки:

Отриманий досвід допоміг зробити як загальні висновки (наприклад, про правильне і своєчасне використання сонцезахисного крема), так і збільшити рівень власної обережності у подорожах. Так, судячи з ситуації, яка склалась на перевалі Нагеб, команда має більш ретельно моніторити інформацію про санітарний стан в місцях біваків, а також більш критично оцінювати стан водоймищ згідно реалій.

Також має сенс модифікувати Екстрену та особисту аптечки, зробити їх більш мобільними і зручними для швидкого використання.

Склад особистої аптечки

	Назва	**Кількість**
1	Вата	1шт
2	Бинт 5х10 або 7х14	2-3
3	Еластичний бинт	1 + 1 на кожний потенційно хворий сустав
4	Хлоргексидин	1 фл. 50 мл
5	Р-р йода, зеленки	1 шт
6	Знеболююче	5-10 табл.
7	Крем для рук	1 шт.
8	Гігієнічна помада для губ	1 шт.
9	Пластир тканинний 2.5 см	1 рулон
10	Лейкопластир	10-15 шт.
11	Препарати для лікування своїх хронічних захворювань	-
12	Пігулки від горла	5-10 табл.
13	Сонцезахисний крем (СПФ не менше 50)	1шт 100 мл
14	Серветка спиртова	10 шт.

Склад групової аптечки

Назва	
Інструменти	
Серветки спиртові	30
Рукавички стерильні	3
Рукавички нестерильні	3
Термометр ртутний	1
Ізофолія (ковдра)	1
Хімічна грілка	2
Ножиці	1 шт
Турникет	3 шт
Перев'язочне	
Пластир бактерицидний	32 шт.
Пластир в рулоні	2 шт
Бинт стерильний	16 шт.
Вата стерильна	2 шт
Серветки стерильні	20 шт
Бинт еластичний	3 шт
Шприці	8 шт
Антисептики	
Пантенол	1 шт.
Брильянтовий зелений, маркер	1 шт.
Хлоргескидин	1 шт. - 50 мл
Банеоцин	10 гр
Травми та ушкодження	
Фіналгон	1 шт.
Долобене	1шт
Герпевір	1 шт
Офлакаін	1 шт
Протизастудні, жарознижуючі	
Назол спрей	1 шт.
Декатилен	20 шт.
Німесил	10 шт.
Лоратадін	20 табл
Лібескин	10 т
Амброксол	20 табл
Антибіотики	
Аугментін	16 табл
Цифран (ципрофлокацин)	10 табл
Очні, вушні	
Софрадекс	1 шт
Корнерегель	1 шт
Сульфацил натрія	10 мл
ШКТ	
Біле вугілля	30 табл
Ніфуроксазід	24 табл
Сенаде	20 табл
Смекта	10 пакетиків
Лоперамід	20 т
Фестал	20 табл
Регідрон	3 пак
Ранітідин	20т
Знеболюючі, спазмолітики	
Но - шпа	24 табл.
Спазмалгон	20 табл.
Ібупрофен	10 табл.
Кетанов	10т
Серцево-судинні	
Трентал	10т
Корвалол	10 табл
Кофеїн-безонат натрію	10 табл по 200 мг
Нітрогліцерин	1 уп
Гірська хвороба	
Діакарб	20
Ніфідепін	10
Дексаметазон	20 табл
Вітаміни, адаптогени	
Аскорбінова кислота	50 драже

5.2. Перелік продуктів, раціон харчування та його вага

Всі продукти були привезені з Києва. В Местії є маркети, але вони більше схожі на сільмаги. Особливих гастрономічних відкриттів у цьому поході не сталося, бо група вже багато до цього ходила разом.

Всі зацікавленим рекомендую переглянути бібліотеку Глобуса, а саме розділ “Харчування” (http://www.tkg.org.ua/taxonomy/term/91). Там можна знайти приклади розкладок та інші корисні матеріали. Також є Google. І не забувайте цікавитися кулінарними вподобаннями своїх учасників.

Один учасник команди не вживає рибу та рибні продукти, тому рибу ми не включали у список продуктів. Розраховували на 600 г. сухої їжі на одного учасника на добу.

5.3. Загальна вага продуктів та спорядження на групу та в середньому на людину (чол. жін.).

Всього 210 кг. З них вага продуктів складає 77 кг. Загальна вага продуктів, особисте та колективного спорядження на чоловіка складає 27 кг, на жінку – 25 кг.
Середня вага на одного 27кг .

5.4. Список літератури, туристських звітів та інших джерел інформації.

Перелік використаних матеріалів

Сайт та звіти Михайла Голубева:
http://caucatalog.narod.ru
Звіт гірський 3. к. с. під керівництвом Грабець Б. Б. :
https://www.tkg.org.ua/node/32772
Звіт гірський 3. к. с. під керівництвом Завадський К.
https://www.tkg.org.ua/node/35450
Звіт гірський 3. к. с. під керівництвом Данілейко А.
https://www.tkg.org.ua/node/36184
Звіт гірський 3. к. с. під керівництвом Дубок А.
https://www.tkg.org.ua/node/34813